

TERVISEKASSA

2022. aasta I poolaasta aruanne

Sisukord

Lühikokkuvõte.....	3
Tervisekassa tegevuskeskkonda mõjutanud tegurid	3
Eelarve täitmise aruanne	8
Tulud	13
Tervishoiukulud	15
1. Tervishoiuteenused	15
1.1. Haiguste ennetamine	15
1.2. Üldarstiabi.....	17
1.3. Eriarstiabi.....	19
Eriarstiabi kättesaadavus.....	27
1.4. Õendusabi.....	28
1.5. Hambaravi.....	29
1.6. Kiirabi.....	31
1.7. Ravikindlustamata inimeste vältimatu ravi.....	31
1.8. Isikukaitsevahendite kulu hüvitamine	32
2. Tervise edendamine	33
3. Ravimid	35
3.1. Kindlustatutele kompenseeritavad ravimid	35
3.2. Täiendav ravimihüvitis	36
3.3. HIV-i ravimid, antidoodid ja immuunpreparaadid.....	36
4. Ajutise töövõimetuse hüvitised	37
5. Meditsiiniseadmete hüvitised	40
6. Eestis kindlustatu ravi välisriigis.....	41
7. Muud kulud.....	43
Tervisekassa tegevuskulud	45
I kvartali raamatupidamise aruanne.....	46
Bilanss	46
Tulemiaruanne	47

Lühikokkuvõte

Tervisekassa 2022. aasta eelarveks on planeeritud 1,8 miljardit eurot. Võrreldes 2021. aasta eelarvega on kasv ligi 133 miljonit eurot ehk 7,7%. 2022. aasta eelarvet koostades arvestasime COVID-19 pandeemia jätkumisega ning selle mõjudega tervishoiusüsteemile. Jätkub COVID-19 vastase vaksineerimistegevuse rahastamine ning 2022. aasta lõpuni on pikendatud töövõimetushüvitiste väljamaksmise puhul inimeste väiksemat omaosalust, nii nagu see oli ka 2021. aastal. Eelarvele on mõju avaldanud ka tervishoiuteenuste hindade korrigeerimine seoses energiakulude hinnatõusuga. Alates veebruarist arvestame ka Ukraina sõjapõgenikele osutatud tervishoiuteenuste kulude mõjudega.

Tervisekassa esimese poolaasta lõpetasime positiivse tulemiga 57 miljonit eurot, mis on seatud prognoosiga peaaegu samal tasemel. Seda vaatamata prognoositust suurematele COVID-19 lisakuludele.

Tulusid laekus esimesel poolaastal 978 miljonit eurot ehk planeerituga võrreldes 29 miljonit ehk 3% enam. Eelmise aasta esimese poolaastaga võrreldes on kuue esimese kuu tulude laekumine suurenenud ligi 84 miljoni euro ehk 9% võrra.

Tervisekassa esimese poolaasta kulude summa oli 937 miljonit eurot, mis ületas kavandatud eelarvet 36 miljoni euroga. Eelmise aasta esimese poolaastaga võrreldes on selle aasta kuue esimese kuu kuld suurenenud ligi 57 miljoni euro ehk 7% võrra.

2022. aasta I poolaasta eelarve täitmist mõjutasid peamiselt:

- tervishoiuteenuste eelarve plaanitust suurem täitmine;
- COVID-19 viiruse levik ja sellest tulenevate lisakulude hüvitamine tervishoiuteenuste osutajatele;
- COVID-19 viiruselaine tõttu ajutiste töövõimetushüvitiste oluliselt suurem kasutus võrreldes varasemate perioodidega;
- ravimite eelarve prognoositust väiksem kasutus.

Tervisekassa tegevuskeskkonda mõjutanud tegurid

2022. aasta algas koroonaviiruse jätkuvalt laialdase levikuga ja seetõttu tegi Tervisekassa nõukogu ettepaneku võtta reservkapitalist kasutusele 29,06 miljonit eurot, millega katta COVID-19 lisakulud teenuseosutajatele. Selle otsuse alusel rahastab Tervisekassa reservkapitali arvelt üldarstiabi, eriarstiabi, õendusteenuse ja kiirabi töö ümberkorraldamist ning täiendava tasu maksmist kokku 24,5 miljoni euro ulatuses. 3,56 miljoni ulatuses finantseerime COVID-19-ga seotud ravimite soetamist.

Täiendavalt on planeeritud reservkapitali arvelt katta 1,0 miljoni euro ulatuses Ukraina sõjapõgenikega seotud tervishoiukulusid.

Riigieelarvest eraldati haiguslehtede täiendava kolme päeva kulude kompenseerimiseks 12,4 miljonit eurot ja lisaks 16 miljonit COVID-19 vaksineerimise kulude katmiseks. Muud COVID-19 haigusega seotud kulud sh COVID-19 testimise kulud enne raviteenuse osutamist haiglates, kaetakse Tervisekassa eelarve vahenditest.

Elektrienergia hindade kallinemisest tekkinud lisakulu leevendasime tervishoiuteenuste osutajatele teenusepõhiste hindade kaudu, suurendades energiakulude mõju kompenseerimiseks teenuste hindu alates 1. aprillist 2022.

COVID-19 haiguse mõju

COVID-19 haiguse kulude täiendavaks katmiseks kasutati 2022. aasta esimesel poolaastal ligi 24 miljonit eurot (2021. aasta I poolaastal 35,5 miljonit eurot). Lisaks sellele tasus Tervisekassa 19 miljonit eurot alates 1. jaanuarist alustatud haigusjuhtumite kulusid ning 4,6 miljonit eurot COVID-19 isikukaitsevahendite kulusid.

2022. aasta 1. juunist langetati tervishoiuteenuse osutajate valmisoleku taset. See tähendas valmisoleku taseme muutust eelkõige kiirabile, statsionaarse eriarstiabi ja üldarstiabi osutajatele, kes said naasta reservide taastamise ja tavapärasemate tegevuste juurde, mida rakendatakse valmisoleku tingimustes.

Tabel 1. COVID-19 kulude katmine 2022. aasta I poolaastal (tuhandetes eurodes)

	2022 I poolaastal COVID-19 lisaraha kasutamine
Haiguste ennetamine (koolitervishoid)	42
Üldarstiabi	503
Perearsti nõuandetelefon	473
Eriarstiabi	11 600
Kiirabi	2 772
Õendusabi	3 042
Ravimid	2 090
COVID-19 vaksineerimine	3 214
	23 736

2022. aasta I poolaastal tasusime COVID-19 **haiguse ennetamiseks** ligi 42 tuhat eurot, millega kaeti koolitervishoius vaksineerimisega seotud kulusid.

Esimesel poolaastal tasusime seoses COVID-19 haigusega **perearstidele** vastuvõtuajaväliselt valvkeskuses töötamise eest või täiendava tööjõu eest nimistu juures, kui perearst või õde oli kas haigestunud või määratud isolatsiooni ning asendamine ei olnud oma praktilise piires võimalik. Samuti tasusime nimistuväliste patsientide ja perearstita isikute teenindamise eest, kellel oli COVID-19 haiguse kahtlus ja kes ei viibinud oma perearsti teeninduspiirkonnas. Perearstidele tasusime esimesel poolaastal COVID-19 valmisolekutasudeks kokku ligi 386 tuhat eurot ning tulemustasudeks ligi 117 tuhat eurot. Kokku tasusime perearstidele valmisoleku- ja lisatasudeks ligi 503 tuhat eurot (2021. aasta I poolaastal 574 tuhat eurot).

Suurendasime **perearsti nõuandetelefoni tasu** COVID-19 testile suunamise võimekuse tõstmise eest. Testile suunamine tagati puhkepäeviti ja riiklikel pühadel kella 8–17. Testile suunati isikuid igapäevaselt ajavahemikul kella 8–22. Perearsti nõuandetelefoni võimekuse suurendamiseks tasusime 2022. aasta esimesel poolaastal 473 tuhat eurot.

Eriarstiabis hüvitasime töötasu COVID-19 patsientidega tegelevates nakkusosakondades (sh I–II astme intensiivravi) ja III astme intensiivravi osakondades ning erakorralise meditsiini osakondades. Esitatud raviarvete põhjal rakendasime täiendavalt COVID-19 haigusega seotud tavaosakonna ja intensiivraviosakonna voodipäevatasu iga patsiendi ravimisel. COVID-19 haigusega seotud voodite valmisoleku ning COVID-19 haiguse ravikuludeks tasusime 2022. aasta esimesel poolaastal kokku ligi 12 miljonit eurot (2021. aastal üle 21 miljoni euro).

Hüvitasime haiglavõrgu arengukava haiglatele ning **kiirabipidajatele** ületundidega seotud kulud, sest osa personali oli haige/eneseisolatsioonis ning olemasolev personal pidi tegema ületunde. Ületunnitasudena tasusime kiirabile esimesel poolaastal kokku ligi 2,8 miljonit eurot (2021. aasta I poolaastal 3,2 miljonit eurot).

Hooldekodudes tasusime täiendava õe ressursi eest seoses COVID-19 haiguse levikuga. Statsionaarse õendusteenuse kogukulu oli esimesel poolaastal ligi 3 miljonit eurot (2021. I poolaastal 1,5 miljonit eurot).

COVID-19 raviks kasutatavatele **ravimitele** kulus kokku ligi 2 miljonit eurot (2021 I poolaastal 3,4 miljonit eurot).

Vaktsineerimise eest tasusime 2022 esimesel poolaastal ligi 3 miljonit eurot (2021 I poolaastal 4,7 miljonit eurot). Sellest üldarstiabis 440 tuhat eurot ja eriarstiabis 2,8 miljonit eurot. Sealhulgas maksime vaktsineerimise edukustasudeks 894 tuhat eurot ning valmisolekutasudeks 567 tuhat eurot.

Tabel 2. Vaktsineerimise tasu, edukustasud ja valmisolekutasud 2022. aasta I poolaastal (tuhandetes eurodes)

	2022 I poolaastal tasutud
	Summa
Vaktsineerimine	1 795
HVA haigla	339
HVA väline haigla	1 008
Esmatasand	432
Muu	14
Edukustasud	894
HVA haigla	261
HVA väline haigla	552
Esmatasand	34
Muu	45
Valmisolekutasud	567
HVA haigla	449
Esmatasand	118
Kokku	3 256

Kõige enam tasus Tervisekassa vaktsineerimise eest (vaktsineerimise- ja edukustasusid) haiglavõrgu välistele haiglatele (1,6 miljonit eurot). Kui 2021. aastal olid vaktsineerimisse kaasatud enamasti HVA haiglad, siis alates 2022. aastast on vaktsineerimisega enam hõivatud HVA välised haiglad. Enim maksti vaktsineerimistasu Confido Meditsiinikeskusele (744 tuhat eurot), Eldred Tervisekliinikule (273 tuhat eurot) ja Qvalitas Arstikeskusele (203 tuhat eurot). HVA haiglatest Tartu Ülikooli Kliinikumile (223 tuhat eurot) ja Narva Haiglale (126 tuhat eurot).

Alates 17. maist 2021 rahastame üleriigilise vaktsineerimise kõnekeskuse tööd, mis loodi koostöös Häirekeskusega ning mille kulud tasutakse kõnekeskuse projekti juhtivale haiglavõrgu arengukava haiglale vastavalt tegelikult tekkinud kuludele. Samuti rahastame vaktsineerimise protsessi tõhustamiseks maakondades viie vaktsineerimise koordinaatori tööd ning vaktsineerimise teavitamist SMS-i teel. Alates 2022. aasta juunist koordineerib Tervisekassa vaktsineerimise kommunikatsioonitegevusi sh töötab koostöös teiste osapooltega välja süsteemse kommunikatsiooni, mis tutvustab erinevatele elanikkonna gruppidele vaktsineerimise kasusid.

30. juuni seisuga oli Eestis kokku vähemalt ühe vaktsiinidoosiga vaktsineeritud 834 046 inimest (2021. aasta I poolaastal 559 904 inimest). Täiskasvanute, vähemalt üks kord vaktsineeritute hõlmatuse on 71,7%.

Põgenikekriisi mõju tervishoiukuludele

Ukrainas puhkenud sõda on toonud Eestisse kümneid tuhandeid Ukraina sõjapõgenikke, kellele on riigi poolt tagatud esimeseks aastaks ajutine kaitse, mis annab neile samad õigused Eesti elanikega. Nende inimeste kasutatavad tervishoiuteenused suurendavad Tervisekassa tervishoiukulusid, mida katavad osaliselt tulud – tööle asunud põgenike töötasult laekuvad maksud ja riigi poolt makstavad eraldised sõjapõgenikest töötute ja mittetöötavate vanaduspensionäride eest.

30. juuni seisuga oli Eesti vastu võtnud 44 901 sõjapõgenikku, kellest oli saanud ajutise kaitse 27 393 isikut. Neist 22 888 inimesel ehk 84%-il Eestis vastu võetud sõjapõgenikest oli 30. juuni seisuga ravi-kindlustus.

Ukraina sõjapõgenikega seotud mõju Tervisekassa tervishoiuteenuste eelarvele oli esimesel poolaastal kokku ligi 3,1 miljon eurot ehk 0,5%.

Tabel 3. Ukraina sõjapõgenike tervishoiukulude katmine 2022. aasta I poolaastal (tuhandetes eurodes)

	2022 I poolaastal tegelik	
	Summa	Isikute arv
Haiguste ennetamine sh koolitervishoid	4	376
Üldarstiabi	71	4 200
Ambulatoorne eriarstiabi	1 896	10 752
Statsionaarne eriarstiabi	1 056	423
Õendusabi	0,8	4
Ravimid	143	4 994
Kiirabi lisabrigaadid	327	–
Kokku	3 498	20 749

Kõige enam vajasisid sõjapõgenikud esimesel poolaastal ambulatoorse eriarstiabi teenuseid: kokku 10 752 sõjapõgenikku, neist 40% ehk 4 320 olid lapsed. Kokku tasus Tervisekassa sõjapõgenike ambulatoorse eriarstiabi teenuste eest esimesel poolaastal 1,9 miljon eurot.

Perearsti vastuvõtul käis 4 255 sõjapõgenikku, seejuures ligi pooltel juhtudel vajasisid perearstiabi kuni 18- aastased lapsed ja noored. Perearstikeskused osutavad üldarstiabi kõigile Ukraina sõjapõgenikele ning perearstikeskusel on võimalus osutada vastuvõttu teenusepõhiselt. Sõjapõgenike perearstiabi eest tasus Tervisekassa esimesel poolaastal kokku 71 tuhat eurot.

Statsionaarset eriarstiabi vajab 435 sõjapõgenikku sh 190 last, kelle ravi eest tasus Tervisekassa üle miljoni euro. Sealhulgas tasuti esimesel poolaastal 114-ne mittekindlustatud sõjapõgeniku vältimatu ravi eest 479 tuhat eurot. Summa moodustab esimesel poolaastal pea poole sõjapõgenikele osutatud statsionaarse eriarstiabi kuludest kuna Eestisse saabudes võttis ajutise elamisloa taotlemine aega ning ajutise kaitse taotluse rahuldamiseni saadi vajaminevat abi vältimatu abina.

Ukraina sõjapõgenike üldise tervisekontrolli eest tasus Tervisekassa esimesel poolaastal ligi 1,3 miljonit eurot. Kokku käis üldises tervisekontrollis üle 6 000 sõjapõgeniku sh ligi 1 600 last. Üldine tervisekontroll on tasuta nii neile, kes jäävad siia viisavabalt, kui ka neile, kes taotleavad ajutist elamisluba. Tasuta üldine tervisekontroll on kättesaadav kõigis piirkondades üle terve Eesti.

Ukraina sõjapõgenike esmase tervisekontrolli läbiviimise eest tasub Tervisekassa kiirabile vastavalt brigaadide arvule. Esimeses kvartalis tasusime kiirabile kaheksa lisabrigaadi eest, sh vastuvõtupunktis meditsiinitöötajate tasustamise eest, üle 300 tuhande euro.

Lisaks hüvitab Tervisekassa Ukraina sõjapõgenikele samadel alustel Eestis ravikindlustust omavate inimestega ka retseptiravimid. Seejuures tohivad apteekrid aktsepteerida ka Ukrainas väljastatud pa-berretsepti, v.a narkootiliste ja psühhotroopsete ravimite puhul. Esimesel poolaastal hüvitas Tervisekassa retseptiravimeid 5 400 inimesele ligi 186 tuhande euro ulatuses. Kokku hüvitati üle 15 000 retsepti, millest pea pooled oli välja kirjutatud perearstide poolt.

Covid-19 vastu vaksineeriti 617 inimest, neist 32 olid kuni 18- aastased lapsed ning 585 täiskasvanud.

Lähtudes 2022. aastat mõjutavatest teguritest, korrigeeris Rahandusministeerium oma kevadise majandusprognosis 2022. aasta sotsiaalmaksu ravikindlustuse tulu ning mittetöötavate pensionäride eest tasutava eraldise prognoosi kokku 5,7 miljoni võrra suuremaks. Arvestades uut tuluprognosi ning lisandunud kulusid, kinnitati riigi lisaelarvega Tervisekassa 2022. aasta eelarvepositsiooniks 61,5 miljonit eurot.

Eelarve täitmise aruanne

Tabel 4. Eelarve täitmine (tuhandetes eurodes)

	2022 I poolaasta tegelik	2022 I poolaasta eelarve	2021 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine	Muutus 2022.aastal võrreldes 2021. I poolaastaga
Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa	797 437	765 524	722 952	104%	10%
Tegevustoetus	179 339	180 049	165 883	100%	8%
Tulud kindlustuslepingute alusel	872	769	784	113%	11%
Sissenõuded ja tulud ravikindlustushüvitistelt	758	781	864	97%	-12%
Muud tulud	25	1 868	3 645	1%	-99%
Tervisekassa tulud kokku v.a.	978 431	948 991	894 128	103%	9%
COVID-19 kulud					
COVID-19 LISARAHA RIIGIEELARVEST	15 614	14 200	36 835	110%	-58%
TERVISEKASSA EELARVE TULUD KOKKU	994 045	963 191	930 963	103%	7%
TERVISHOIUKULUD					
Tervishoiuteenuste kulud	669 967	647 284	616 049	104%	9%
Haiguste ennetamise kulud	9 225	9 598	7 924	96%	16%
Üldarstiabi kulud	96 036	93 762	84 102	102%	14%
Eriarstiabi kulud	456 999	431 687	418 995	106%	9%
Õendusabi kulud	27 427	27 635	22 719	99%	21%
Hambaravi kulud	36 727	35 407	32 523	104%	13%
Kiirabi kulud	32 652	31 574	30 093	103%	9%
Ravikindlustamata inimeste vältimatu ravi	6 291	4 348	3 999	145%	57%
Isikukaitsevahendid	4 610	13 273	10 904	35%	-58%
TTL palgakomponendi kompenseerimine	0	0	4 790	0%	-
Tervise edendamise kulud	968	2 296	1 082	42%	-11%
Ravimite kulud	86 313	100 378	82 151	86%	5%
Kindlustatutele kompenseeritavate ravimite kulud	78 377	88 820	74 477	88%	5%
Täiendav ravimihüvitis	1 333	1 195	1 133	112%	18%
HIV-i ja AIDS-i ravimid, antidoodid ja immuunpreparaadid	6 603	10 363	6 541	64%	1%
Ajutise töövõimetuse hüvitiste kulud	125 541	102 657	116 566	122%	8%
Meditsiiniseadmete hüvitise kulud	7 652	7 328	6 115	104%	25%
Eestis kindlustatute ravi välisriigis	4 530	6 146	4 536	74%	0%
Muud kulud v.a. COVID-19 kulud	10 896	17 856	10 902	61%	0%
Tervishoiukulud kokku v.a. COVID-19kulud	905 867	883 945	837 401	102%	8%
COVID-19 kulud	23 736	8 384	35 545	283%	-33%
TERVISHOIUKULUD KOKKU	929 603	892 329	872 946	104%	6%

TERVISEKASSA TEGEVUSKULUD					
Tööjõukulud	4 214	4 523	4 149	93%	2%
Majandamiskulud	1 126	1 288	865	87%	30%
Infotehnoloogia kulud	1 464	1 789	1 090	82%	34%
Arenduskulud	150	296	176	51%	-15%
Muud tegevuskulud	426	695	472	61%	-10%
TERVISEKASSA TEGEVUSKULUD KOKKU	7 380	8 591	6 752	86%	9%
EELARVE KULUD KOKKU	936 983	900 920	879 698	104%	7%
EELARVE TULEM	57 062	62 271	51 265	-	-

Tabel 5. Olulisemad näitajad I poolaastal, aastatel 2018 - 2022

	2022 I poolaasta tegelik	2021 I poolaasta tegelik	2020 I poolaasta tegelik	2019 I poolaasta tegelik	2018 I poolaasta tegelik	Muutus 2022.aastal võrreldes 2021.aastaga
Kindlustatute arv perioodi lõpus	1 298 024	1 270 820	1 265 601	1 257 816	1 246 751	2%
Tervishoiuteenuseid kasutanud Inimeste arv	1 087 346	1 030 583	953 798	998 415	1 000 874	6%
Perearstiabi	975 926	889 052	806 822	852 178	861 097	10%
Eriarstiabi	561 190	534 031	516 788	582 709	586 906	5%
ambulaatorne ravi	548 461	521 006	501 497	567 356	570 958	5%
päevaravi	32 131	30 036	26 845	34 298	33 860	7%
statsionaarne ravi	65 249	65 161	63 665	75 524	75 916	0%
Õendusabi*	19 000	18 530	14 671	12 117	11 979	3%
Hambaravi	119 612	109 343	100 891	114 762	111 985	9%
Hüvitisi kasutanud inimeste arv	1 271 445	1 125 499	1 062 505	1 090 094	1 062 149	13%
Hambaravihüvitis	223 215	189 823	146 672	159 230	129 830	18%
Proteesihüvitis	20 863	19 864	16 275	22 741	20 544	5%
Soodusravimid	716 091	684 934	696 146	724 389	725 820	5%
Meditsiiniseadmed	61 547	54 607	52 622	54 493	52 978	13%
Töövõimetushüvitis	249 729	176 271	150 790	129 241	132 977	42%
Vastuvõttude arv						
Eriarstiabi ambulatoorsete vastuvõttude arv	1 819 259	1 579 975	1 631 332	2 061 612	2 053 707	15%
Operatsioonide arv	72 100	66 682	60 348	76 157	74 243	8%
ambulaatorne ravi	9 439	8 451	6 816	9 122	8 293	12%
päevaravi	29 696	26 716	22 939	30 702	30 571	11%
statsionaarne ravi	32 965	31 515	30 593	36 333	35 379	5%
Sünnituste arv	5 607	6 262	6 226	6 628	6 884	-10%
Ravimihüvitis						
Soodusretseptide arv	4 458 571	4 202 007	4 169 154	4 193 121	4 254 275	6%
Soodusretseptide keskmine maksumus Tervisekassale (eurot)	17,58	17,7	17,1	15,5	15,2	-1%
Soodusretseptide keskmine mak- sumus patsiendile (eurot)	7,03	7,0	7,0	8,8	6,9	0%
Töövõimetushüvitis						
Tervisekassa hüvitatud töövõimetuspäevade arv	4 353 858	4 147 581	4 029 057	3 505 547	3 496 981	5%
Ühe päeva töövõimetuse hüvitiste maksumus (eurot)	28,8	28,1	27,3	26,4	25,1	2%

*alates 2021. aastast lisandus õendusabi näitajatesse (täismahus) õendusteenus üldhooldekodus.

Kindlustatute arv

Tabel 6. Kindlustatute arv

	30.06.2022	31.12.2021	30.06.2021	Muutus 12 kuu jooksul (inimeste arv)	Muutus 6 kuu jooksul (inimeste arv)
Töötavad kindlustatud inimesed	653 756	637 336	631 435	22 321	16 420
Kindlustatutega võrdsustatud inimesed	587 145	582 662	580 550	6 595	4 483
Muud kindlustatud inimesed	57 123	53 745	58 835	-1 712	3 378
Riigi kindlustatud inimesed	52 085	49 006	54 404	-2 319	3 079
Välislepingu alusel kindlustatud inimesed	4 406	4 122	3 868	538	284
Vabatahtliku lepingu alusel kindlustatutega võrdsustatud inimesed	632	617	563	69	15
Kokku	1 298 024	1 273 743	1 270 820	27 204	24 281

Ravikindlustusele on õigus igal Eesti alalisel elanikul, samuti kõigil, kes viibivad siin tähtajalise elamisloa või elamisõiguse alusel või ajutise viibimisalusega, kui nende eest tasutakse sotsiaalmaksu. Lisaks tagab riik ravikindlustuse alla 19-aastastele lastele, õpilastele ja üliõpilastele, ajateenijatele, rasedatele, töötutele, lapsehoolduspuhkusel olijatele, ülalpeetavatele abikaasadele, pensionäridele, puudega inimeste hooldajatele ja Tervisekassaga vabatahtliku kindlustuslepingu sõlminutele. Ravikindlustuse statistikas on eri alustel ravikindlustatud inimesed jagatud viide rühma:

- **töötavad kindlustatud** – tööandja poolt kindlustatud inimesed, füüsilisest isikust ettevõtjad (sh nende tegevuses osalevad abikaasad), juhtimis- ja kontrollorgani liikmed, võlaõigusliku lepingu sõlminud inimesed, ettevõtjate tulult maksu maksjad, osalise või puuduva töövõimega inimesed;
- **kindlustatutega võrdsustatud** – pensionärid, lapsed, õpilased, rasedad, ülalpeetavad abikaasad, usulise ühenduse registrisse kantud kloostri nunnad või mungad;
- **riigi kindlustatud** – töötukassas arvel olijad, lapsehoolduspuhkusel olijad, ülalpeetavaid lapsi kasvatavad vanemad, puudega inimese hooldajad, ajateenijad, doktoranditoetuse saajad, loometoetuse saajad, päästeteenistuse toetuse saajad, mittetöötavad vanaduspensioniealised, rahvusvahelise kaitse saajad;
- **välislepingu alusel kindlustatud** – teisest Euroopa Liidu (EL) liikmesriigist Eestisse elama asuvad pensionärid, teisest EL-i liikmesriigist Eestisse lähetatud töötajad, teise EL-i liikmesriiki lahkuvad Eesti pensionärid, Vene Föderatsiooni sõjaväepensionärid;
- **vabatahtliku lepingu alusel kindlustatutega võrdsustatud** – ravikindlustuse seadusest tulenevalt kindlustatud inimestega võrdsustamise lepingu alusel kindlustatud inimesed.

Statistiliselt arvestatakse eelkõige töötavate kindlustatute kategooriat. See tähendab, et kui inimesel on mitu kehtivat kindlustust, siis ravikindlustuse statistika andmeid topelt ei näita. Seetõttu kajastuvad näiteks nii pensionärina kui ka töötava inimesena kindlustatute andmed vaid töötavate kindlustatute all.

Kindlustatute struktuuris on viimasel kahel aastal toimunud suuremad muutused. 2020. aastal vähenes seoses COVID-19 viiruselainega kaasnenud piirangute tõttu töötavate kindlustatute arv ning samas suurusjärgus tõusis riigi poolt kindlustatud isikute arv. Põhjuseks piirangute mõjul toimunud koondamised ning töötuks registreerimise suurenemine. 2021. aasta teisest kvartalist alates alustas töötavate kindlustatute arv aga taas tõusu, mil Statistikaameti andmetel hakkas vähenema ka töötute

arv, liikudes kriisieelse näitaja poole. 2021. aasta lõpuks oli töötavate kindlustatute arv suurenenud aasta algusega võrreldes 3% ehk 16 420 inimese võrra, samas kui muudes rühmades kindlustatute arv vähenes 6% ehk 3 079 inimese võrra.

Käesoleval aastal jätkub kindlustatute arvu kasv: kindlustatud inimeste arv on võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga kasvanud 2% ehk 27 204 inimese võrra. Seejuures 2022. aasta esimesel poolaastal kasvas kindlustatute arv 24 281 inimese võrra.

Kindlustatute arvu kasvu on mõjutanud Ukraina sõjapõgenike Eestisse elama ja tööle asumine. 30.06.2022 seisuga on Eestis kindlustatud 22 979 Ukraina sõjapõgenikku, mis moodustab 1,8% kindlustatute koguarvust.

Ukraina sõjapõgenikest kindlustatute kõige suurema rühma (49%) moodustavad kindlustatutega võrdsustatud inimesed (11 326 inimest), millele järgnevad 26%-ga töötavad kindlustatud inimesed (5 939 inimest) ning 25%-ga riigi kindlustatud inimesed (5 713 inimest).

Kindlustusrühmade lõikes on kõige suurem osakaal riigi poolt kindlustatud Ukraina sõjapõgenike rühmal, moodustades 11% kõikidest riigi poolt kindlustatud isikutest. Töötavate kindlustatute rühmas on Ukraina sõjapõgenike osakaal ligi 1%.

Tulud

Kõige enam sõltub praegune ravikindlustussüsteemi eelarve tööjõumaksude, sh kohustusliku sotsiaalmaksu laekumisest. **Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa** moodustab ligi 80% Tervisekassa tuludest. 2022. aasta esimesel poolaastal oli sotsiaalmaksu ravikindlustuse tulu laekumine 797 miljonit eurot, mis oli kavandatust 32 miljoni euro võrra suurem. Kõige parem oli maksulaekumine juunis, mil sotsiaalmaksu tulu laekus eelarvesse kavandatust ligi 8 miljoni euro võrra rohkem.

Prognoosituga võrreldes laekus aasta algusega tulusid 30 miljonit ehk 3% rohkem. 2021. esimese poolaastaga võrreldes on kuue esimese kuu tulude laekumine suurenenud üle 63 miljoni euro ehk 7% võrra.

Tabel 7. Tulude eelarve täitmine (tuhandetes eurodes)

	2022 I poolaasta tegelik	2022 I poolaasta eelarve	2021 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa	797 437	765 524	722 952	104%
Tegevustoetus	179 339	180 049	165 883	100%
Tulud kindlustuslepingute alusel	872	769	784	113%
Sissenõuded ja tulud ravikindlustushüvitistelt	758	781	864	97%
Muud tulud (v.a lisaraha COVID-19 kulude katmiseks)	25	1 868	3 645	1%
COVID-19 LISARAHHA RIIGIEELARVEST	15 614	14 200	36 835	110%
Kokku	994 045	963 191	930 963	103%

Tegevustoetus on sotsiaalmaksu järel Tervisekassa teine suurem tuluallikas. Tegevustoetuse eesmärk on laiendada ravikindlustuse tulubaasi, et vähendada selle sõltumist vaid tööhõivel põhinevast rahastamisest. Tervisekassa tegevustoetuse eraldis on esimesel poolaastal 179 miljonit eurot (2021 I poolaastal 166 miljonit eurot), millest 108 miljonit eurot on tulu mittetöötavate vanaduspensionäride pensionitelt (2021 I poolaastal 94 miljonit eurot) ning 71 miljonit toetus tervishoiukulude katteks ja tervishoiuteenuste kättesaadavuse tagamiseks (2021 I poolaastal 72 miljonit eurot). Vanaduspensionitelt laekuva tulu kasv on tingitud sellest, et 2022. aastal arvestatakse pensionitelt eraldiseks 13% (2021. aastal oli see 12%).

Kindlustuslepingute alusel saadavat tulu laekus Tervisekassasse esimesel poolaastal 872 tuhat eurot, 13% kavandatust enam. Aruandeperioodil saime tulu vabatahtlike kindlustuslepingute alusel 701 tuhat eurot (2021 I poolaastal 570 tuhat eurot). Vabatahtlike kindlustuslepinguid sõlmiti esimesel poolaastal 322 (2021. aasta I poolaastal 309 korral). Kindlustusmaksete suurenemine sõltub Eesti keskmise brutokuupalga tõusust. Vene Föderatsiooni relvajõudude mittetöötavate pensionäride kindlustamisest saime tulu 171 tuhat eurot (2021 I poolaastal 214 tuhat eurot).

Sissenõuetena laekus 758 tuhat eurot, mida on kavandatust 3% vähem. Sissenõuetena on kajastatud kindlustusfirmadele esitatud liikluskahju tagajärjel väljamakstud tervishoiukulude sissenõuded ning tervishoiuteenuse osutajatele, apteekritele ja kindlustatutele esitatud nõuded.

Muude tulude v.a COVID-19 kulud all kajastub esimesel poolaastal 25 tuhat eurot ehk 1% esimese poolaasta eelarvesse prognoositud tulust. Muude tulude eelarvet mõjutas nõuetest liikmesriikide pädevatele asutustele (EL-i liikmesriikide kindlustatutele Eestis osutatud raviteenuste eest) tulude kajastamise põhimõtte muutus, mille järgi võetakse raamatupidamislikult tulud süsteemi kord aastas - varasemalt toimus see poolaasta kaupa. Majandustegevusest, sh muu tuluna majandustegevusest, viivistest, leppetrahvidest ja valuutakursi muutustest saime kokku ligi 30 tuhat eurot (2021 I poolaastal

23 tuhat eurot). Lisaks kajastub muudes tuludes Ukraina sõjapõgenike esmase tervisekontrolli kulude katmiseks eraldatud 145 tuhat eurot ja vaktsiinikindlustuse süsteemi käivitamiseks 59 tuhat eurot.

COVID-19 kulude katmiseks eraldati riigieelarvest ja kajastati muudes tuludes töövõimetushüvitise täiendava kolme päeva kulude kompenseerimiseks 12,4 miljonit eurot ning COVID-19 vaktsineerimise kulude katmiseks 3,2 miljonit eurot.

Tervishoiukulud

Tervishoiuteenused

Tabel 8. Tervishoiuteenuste eelarve täitmine (tuhandetes eurodes)

	2022 I poolaasta tegelik	2022 I poolaasta eelarve	2021 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Haiguste ennetamine	9 225	9 598	7 924	96%
Üldarstiabi	96 036	93 762	84 102	102%
Eriarstiabi	456 999	431 687	418 995	106%
Õendusabi	27 427	27 635	22 719	99%
Hambaravi	36 727	35 407	32 523	104%
Kiirabi	32 652	31 574	30 093	103%
Ravikindlustamata inimeste vältimatu ravi	6 291	4 348	3 999	145%
Isikukaitsevahendid	4 610	13 273	10 904	35%
TTL palgakomponendi kompenseerimine	–	–	4 790	–
Kokku	669 967	647 284	611 259	104%

Tervishoiuteenuste kulud olid esimesel poolaastal prognoositust ligi 23 miljonit eurot suuremad. Kulud mõjutas üldarstiabi, eriarstiabi, hambaravi, kiirabi ja ravikindlustamata isikute vältimatu ravi eelarve suurem kasutus. Eriarstiabi eelarve oli ületäidetud 25 miljonit eurot, mis oli tingitud peamiselt ambulatoorse eriarstiabi eelarve ületäitmisest. Üldarstiabi eelarve ületäitmine on tingitud eelarve eelnevate aastate tegelike kulude järgi kuise jagamise meetodikast.

1.1. Haiguste ennetamine

Tabel 9. Haiguste ennetamise eelarve täitmine (tuhandetes eurodes) ja ravijuhtude arv

	2022 I poolaasta tegelik		2022 I poolaasta eelarve		2021 I poolaasta tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Koolitervishoid*	4 891	0	4 916	–	4 561	–	99%	0%
Noorte reproduktiivtervise alane nõustamine	790	11 440	981	23 079	733	12 321	81%	50%
Noorsportlaste tervisekontroll	777	5 323	882	6 635	681	4 429	88%	80%
Rinnavähi varajane avastamine	1 460	30 682	1 679	36 193	1 065	24 361	87%	85%
Emakakaelavähi varajane avastamine**	852	17 745	858	16 655	592	13 454	99%	107%
Jämesoolevähi varajane avastamine	298	717	226	5 479	284	744	132%	13%
Tubakast loobumise nõustamine	9	335	22	724	8	310	41%	100%
Laste müoopia ennetus	23	347	34	502	–	–	68%	100%
Kopsuvähi ennetamine	97	692	–	–	–	–	–	–
Analüüsid	28	–	–	–	–	–	–	–
Kokku	9 225	67 281	9 598	89 267	7 924	55 619	96%	75%

*Ravijuhtude arv ei sisalda koolitervishoiu mahtu, kuna koolitervishoidu rahastatakse õpilaste arvu järgi.

**2021.a. I poolaasta ravijuhtude arv ei sisalda TAI poolt läbiviidud emakaelavähi katseuringu mahtu.

2022. aasta esimese poolaasta ennetuse eelarveks kavandasime 9,6 miljonit eurot, millest kasutasime poolaasta lõpuks 9,2 miljonit eurot ehk planeeritust 4% vähem. Planeeritust ligi 97 tuhande euro võrra suuremas mahus tasusime kopsuvähi ennetuseks, 72 tuhande euro võrra soolevähi ennetuseks ning ligi 28 tuhande euro võrra rohkem analüüside teenuste eest.

Väga oluline ning ennetusvaldkonna eelarvele positiivse mõjuna avalduv muudatus on see, et alates 2021. aastast on sõeluuringud laienenud ka kindlustamata inimestele ja emakakaelavähi sõeluuringu teenust on asunud pakkuma ka perearstikeskused. Lisaks on 2021. aasta oktoobrist võimalik emakakaelavähi ennetuse teenuse lepinguga liituda ka hankevabalt, mis võimaldab rohkematel raviasutustel osutada ennetuse teenuseid. Muudatuste mõjuna on naiste osalemine sõeluuringus märksa aktiivsem kui varasematel aastatel.

2022 esimesel poolaastal kasutas **koolitervishoiuteenust** kokku 71 200 õpilast ehk ligi 45% õpilaste koguarvust, sh 315 kuni 19-aastast Ukraina sõjapõgenikust last ja noort. Koolitervishoiuteenuseid kasutanud õpilaste arv kasvas 2021. aasta esimese poolaastaga võrreldes 37%. Teenust kasutanud õpilaste arvu suurenemine on seotud COVID-19 vaksineerimisega ja COVID-19 testide tegemisega kooliõie poolt.

2022 esimesel poolaastal kasutas **noorte reproduktiivtervise nõustamist** kokku ligi 9000 kuni 26-aastast noort ehk ligi 3% noorte koguarvust, jäädes 2021. aasta esimese poolaastaga samale tasemele. Alates käesoleva aasta veebruarist on teenust saanud kuus Ukraina sõjapõgenikust noort.

Noorsportlaste tervisekontrollis käis esimesel poolaastal kokku ligi 5100 kuni 19-aastast noort, mida on 20% enam kui eelmisel aastal võrreldaval perioodil. Alates käesoleva aasta veebruarist on noorsportlaste tervisekontrollis käinud neli kuni 19-aastast Ukraina sõjapõgenikust last ja noort.

Alates 2021. aastast lisati **vastsündinute sõeluuringusse** GALT-ensüümi aktiivsuse määramise test, mille tulemusena toimub Eestis, nagu enamikus Euroopa riikides, vastsündinute galaktoseemia sõeluuring.

2022. aastal osales **rinnavähi sõeluuringus** kokku 29 038 naist, sõeluuringu hõlmatus oli 34%, mis on 3% kõrgem kui 2021 I poolaastal. Alates käesoleva aasta veebruarist on rinnavähi ennetuse riiklikus sõeluuringus osalenud 256 kindlustamata inimest sh 9 Ukraina sõjapõgenikust naist.

Alates 2021. aasta oktoobrist on võimalik **emakakaelavähi ennetuse** teenuse lepinguga liituda ka hankevabalt. See võimaldab rohkematel raviasutustel osutada ennetuse teenuseid. Selle tulemusel kasvas emakakaelavähi ennetuse teenust pakkuvate kabinettide hulk pea kolmandiku võrra. Muudatuste mõjuna oli naiste osalemine sõeluuringus aktiivsem kui eelmisel aastal. Hõlmatus oli esimesel poolaastal 24%, mis on 1% kõrgem kui eelmise aasta esimesel poolaastal. Kokku käis emakakaelavähi sõeluuringul 17 252 naist, neist 33 Ukraina sõjapõgenikku.

Jämesoolevähi varajase avastamise sõeluuring käivitus 1. juulil 2016. Sõeluuringule oodatakse osalema 60–69-aastaseid ravikindlustatud inimesi iga kahe aasta tagant. Esimesel poolaastal osales jämesoolevähi sõeluuringus kokku 23 091 inimest. Hõlmatus oli 28%, mis on 3% kõrgem kui 2021 esimesel poolaastal.

2021. aastal viidi Tartu Ülikooli, Tartu Ülikooli Kliinikumi ja Tervise Arengu Instituudi koostöös läbi **kopsuvähi sõeluuringu** teostatavuse uuring, mille tulemuste põhjal tehti Tervisekassale ettepanek rahastada 2022. aastal piirkondliku pilootprojekti läbiviimist. 2021. aasta lõpus alustati pilootprojekti ettevalmistustega, sh eelarve ja rahastuse kokku leppimisega. Käesoleva aasta aprillist kaasati projekti perearstikeskused ning alates maist 2022 alustati patsientide teenindamisega. Pilootprojekt hõlmab Tartu maakonda ja selle perearstinimistuid. Projekti veab Tartu Ülikool koos Tartu Ülikooli

Kliinikumiga. Tervisekassa on projekti rahastajaks ning koordineerib laiemat vaadet üleriigilise sõeluuringu programmini jõudmiseks aastal 2023.

Esimesel poolaastal kasutas **tubakast loobumise nõustamise** teenust kokku 199 inimest (2021 I poolaastal 206 inimest).

1.2. Üldarstiabi

Tabel 10. Üldarstiabi eelarve täitmine (tuhandetes eurodes)

	2022 I poolaasta tegelik	2022 I poolaasta eelarve	2021 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Baasraha	14 466	13 530	11 735	107%
Kauguse lisatasu	2 302	2 989	2 210	77%
Lisatasu teise pereõe eest	7 287	6 973	6 385	105%
Pearaha kokku	45 536	45 625	42 980	100%
Pearaha kuni 3 aasta vanuste kindlustatute eest	2 582	2 676	2 507	96%
Pearaha 3–6 aasta vanuste kindlustatute eest	2 724	2 691	2 536	101%
Pearaha 7–49 aasta vanuste kindlustatute eest	18 189	18 235	17 189	100%
Pearaha 50–69 aasta vanuste kindlustatute eest	12 638	12 661	11 929	100%
Pearaha üle 70 aasta vanuste kindlustatute eest	9 403	9 362	8 819	100%
Uuringute fond	18 732	17 798	15 031	105%
Tegevusfond	3 626	3 471	2 881	104%
Teraapiafond	1 317	986	853	134%
Koduõendus tervisekeskustes	702	611	574	115%
Soolevähi varajane avastamine (perearstid)	270	228	206	118%
Emakakaelavähi varajane avastamine (perearstid)	33	17	9	194%
Tööajaväline lisatasu	212	278	224	76%
Kvaliteedi lisatasu	118	105	49	112%
Asendusteenuse osutaja sõidukulu	200	400	160	50%
Lisatasu muu personal tervisekeskuses	217	89	68	244%
Perearstide näidisprojektid	161	–	–	–
Ukraina sõjapõgenikele osutatud perearstiabi	34	–	–	–
Perearsti nõuandetelefon	823	662	737	124%
Kokku	96 036	93 762	84 102	102%

Alates 2022. aasta juulist võtame Tervisekassas suurema rolli perearstide töö korraldamisel, mis oli varem Terviseameti pärusmaa. Ülesanded on seotud perearstide värbamise, perearstide nimistute haldamisega ja perearstide asenduste korraldamisega. Perearstide ja eriarstide aktiivse koostöö arendamiseks laiendame jätkuvalt e-konsultatsiooni teenuseid. 2022. aastal jätkame ka mentorprogrammi, mille eesmärk on pakkuda tuge perearstidele nende enesearengu teel ja juhtimisalase kompetentsi tõstmisel.

Baasraha kasutus oli esimesel poolaastal plaanitust suurem: baasraha maksime 936 tuhande euro võrra rohkem. Planeeritust suurema baasraha kasutuse on tinginud perearsti nimistute jätkuv üleminek tervisekeskustesse, kus on kõrgem baasraha määr. Baasraha esimese poolaasta eelarve oli pigem konservatiivselt planeeritud. Baasraha maksime esimesel poolaastal ligi 14,5 miljonit eurot ja pearaha ligi 45,5 miljonit eurot.

Esimesel poolaastal suurenes ka perearsti **fondide kasutus**. Perearsti uuringufond täideti esimesel kuuel kuul 105% ulatuses. Kasvu üheks põhjuseks võib pidada nii gripi- kui ka COVID-19 haiguse laialdasemat levikut. Teraapiafond täideti 134% ulatuses. Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on suurenenud nii füsioteraapia teenuste (kasv 49%) kui ka psühhoteraapia teenuste (kasv 35%) maht. Samuti suurenes tegevusfondi kasutus, planeerituga võrreldes ca 155 tuhande euro ulatuses.

Koduõendus tervisekeskuses lisandus 2020. aastal uue teenusena, et laiendada inimestele perearsti pakutavate teenuste valikut. Koduõendusteenust pakuti tervisekeskuses 2022. aasta esimesel poolaastal üle 18 tuhande korra, mida on võrreldes eelnenud aasta võrreldava perioodiga 15% enam.

Alates 2021. aasta algusest lisandus teenusena **asendusteenuse osutaja sõidukulu** kompenseerimine. Teenus on vajalik, et tagada perearstiabi kättesaadavus perearsti pikemaajalisel eemalolekul või ettenägematu ja vältimatu vajaduse ilmnemisel. Õe sõidukulu tasutakse juhul, kui ta asub tööle asendusnimistu juurde. Esimesel poolaastal tasuti asendusteenuse osutaja sõidukulu summas 200 tuhat eurot.

2022. aasta algusest käivitus esmatasandil **perearsti näidisprojekt** „Proaktiivne terviseteeakonna digidisainer“, mis kujutab endast digilahendust patsiendi ja esmatasandi tervisekeskuste vaheliseks efektiivseks suhtlemiseks ravi planeerimisel ja jälgimisel ning toetamisel. Tervisekassa tasus projekti elluviimiseks esimesel poolaastal perearstikeskustele 161 tuhat eurot.

Ukraina sõjapõgenike teenindamise eest tasus Tervisekassa esimesel poolaastal perearstidele 34 tuhat eurot. Perearsti vastuvõtul käis 4255 sõjapõgenikku, seejuures ligi pooltel juhtudel vajasid perearstiabi kuni 18- aastased lapsed ja noored.

Tabel 11. Perearsti nimistute ja nimistus olevate kindlustatud inimeste arv ning tööajaväliste vastuvõttude arv

	2022 I poolaasta tegelik	2021 I poolaasta tegelik	Muutus võrreldes 2021 I poolaastaga
Nimistute arv	785	786	0%
Kauguse lisatasu saavate nimistute arv	394	397	-1%
Teise pereõe lisatasu saavate nimistute arv	618	574	8%
Keskmine nimistu suurus (kindlustatud inimeste arv)	1 602	1 596	0%
Kokku inimeste arv, kelle eest on makstud pearaha	1 257 396	1 254 797	0%
kuni 3-aastased kindlustatud inimesed	39 923	41 061	-3%
3-6-aastased kindlustatud inimesed	57 401	56 576	1%
7-49-aastased kindlustatud inimesed	649 132	648 166	0%
50-69-aastased kindlustatud inimesed	317 691	317 107	0%
70-aastased ja vanemad kindlustatud inimesed	193 249	191 887	1%
Perearsti tööajaväliste vastuvõttude tundide arv	3 084	3 708	-17%
Pereõe tööajaväliste vastuvõttude tundide arv	4 088	4 080	0%
Perearsti nõuandetelefoni kõnede arv	280 349	251 360	12%

2022. aasta I poolaasta seisuga on Tervisekassal leping 417 üldarstiabi teenuseosutajaga, kes teenivad **785 nimistut**. Jätkub perearsti nimistute üleminek tervisekeskustesse – esimesel poolaastal on tervisekeskustega seotud nimistute arv 330, neist 85 on liitunud esimesel poolaastal (2021. aasta I poolaastal oli 245 nimistut 45 tervisekeskuses). Tervisekeskusi oli 30. juuni seisuga 59.

Kauguse lisatasu saajate ringi laiendati 2020. aastal kõigile perearstidele, kes tegutsevad väljaspool suuremaid keskusi, ning mitmekordistati kaugusetasu määra. Kauguse lisatasu saavaid nimistuid oli 2022. aasta I poolaastal 394, mis võrreldes 2021. aasta I poolaastaga on 3 nimistu võrra vähem.

Teise pereõe lisatasu saanud nimistute arv on igal aastal suurenenud. 2022. aasta I poolaastal rahastas Tervisekassa teist pereõde 618 nimistus, mis võrreldes varasema aastaga on suurenenud 8% võrra.

Keskmine nimistu suurus ehk kindlustatud inimeste arv on püsinud aastate lõikes samal tasemel.

E-konsultatsiooni võimalust kasutati 2022. aasta I poolaastal 31 erialal. Lisaks on toimumas täiskasvanute silmaarsti e-konsultatsiooni pilootprojekt ning toimib ka erialadevaheline e-konsultatsioon. 2022. aasta esimesel poolaastal laekus terviseinfosüsteemi perearstidelt üle 129 000 digisaatekirja e-konsultatsioonile, kokku 418 asutusest. Teenust osutati 1,1 miljoni euro eest. Kõige rohkem konsulteeriti neuroloogia erialal (14%), järgnesid ortopeedia (12%), endokrinoloogia (7%) ja kardioloogia (7%). Võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga kasvas e-konsultatsioonide arv 21%.

Perearsti nõuandetelefoni kõnede arv suurenes võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 12% võrra. Esimesel poolaastal tehti perearsti nõuandetelefonile 280 349 kõnet, mis on ligi 29 tuhat kõnet enam kui 2021. aasta võrreldaval perioodil. 2022. aasta algusest saavad inimesed, kellel on tavatelefonikõne vahendusel suhtlemine raskendatud (näiteks vaegkuuljad ja kõnepuudega inimesed) suhelda veebivestluse abil. Esimesel poolaastal toimus 102 veebivestlust.

1.3. Eriarstiabi

Tabel 12. Eriarstiabi eelarve täitmine (tuhandetes eurodes) ja ravijuhtude arv teenuse tüüpide kaupa

	2022 I poolaasta tegelik		2022 I poolaasta eelarve		2021 I poolaasta tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Eriarstiabi kokku	384 407	1 488 667	363 097	1 538 371	355 249	1 466 740	106%	97%
ambulaatorne kokku	155 780	1 380 296	135 691	1 412 639	142 432	1 360 613	115%	98%
päevaravi kokku	18 775	31 628	17 290	31 589	17 119	29 897	109%	100%
statsionaarne kokku	209 852	76 743	210 116	94 143	195 698	76 230	100%	82%
Erijuhud	43 133	25 791	40 928	21 662	36 926	20 661	105%	119%
Ülikallid ravijuhud	6 494	43	4 842	31	4 045	29	134%	139%
Muud erijuhud	36 639	25 748	36 086	21 631	32 881	20 632	102%	119%
Periooditasud	29 459	404	27 662	286	26 820	162	106%	141%
Eriarstiabi kuutasu*	1 565	6	1 530	6	1 479	6	102%	100%
Valmisolekutasu	27 894	398	26 132	280	25 341	156	107%	142%
Kokku	456 999	1 514 862	431 687	1 560 319	418 995	1 487 563	106%	97%

* Eriarstiabi erialade ravijuhtude arv sisaldab Hiiumaa Haigla ravijuhte, mida rahastatakse eriarstiabi kuutasu arvelt.

2022. aasta esimese poolaasta eriarstiabi rahastamise mahuks oli kavandatud 432 miljonit eurot. Tegelikult mahuks kujunes 457 miljonit eurot, mis on kavandatust 6% enam. Esimese poolaasta eriarstiabi eelarve oli COVID-19 haiguse levikut silmas pidades pigem konservatiivselt planeeritud.

Esimese poolaasta eriarstiabi eelarvet mõjutas kõige enam ambulatoorse ravi eelarve täitmine – ambulatoorse ravi kasutus paranes 15% võrra hoolimata sellest, et COVID-19 haiguse levik oli aasta esimeses pooles jätkuvalt väga laialdane. Seda selgitab asjaolu, et kuna haiglad olid endiselt hõivatud COVID-19 patsientide statsionaarse raviga ehk voodikohad olid hõivatud, siis oli samal ajal võimalik rohkem keskenduda ambulatoorsele ravile. Suurim kasv oli esimesel poolaastal kirurgia ja

sisehaiguste teenuste kasutuses (esimese poolaasta eelarve täitmine võrreldes planeerituga vastavalt 121% ja 117%).

Aruandeperioodil osutati eriarstias 1 819 259 ambulatoorset vastuvõttu. Ambulatoorsete vastuvõttude arv on 2021. aasta esimese poolaastaga võrreldes suurenenud 15%, kuid jääb siiski veel COVID-19 eelse ajaga võrreldes väiksemaks.

Ravikuludes on vältimatu ravi osakaal eelmise aasta sama perioodiga võrreldes vähenenud 2%, küll aga on 1% võrra kasvanud vältimatu ravi osakaal ravijuhtudest. Vältimatu ravi osakaal ravijuhtudest on kõige suurem pediatría erialal (30% eriala ravijuhtudest) ning kirurgia ja onkoloogia erialal (29% eriala ravijuhtudest). Ravikulud on suurimad sisehaiguste põhierialal (56% eriala kuludest), seejuures infektsioonhaiguste ja sisehaiguste alerialal on vältimatule ravile kulunud vastavalt 80% ja 78% kuludest.

COVID-19 patsientide statsionaarse ravi eest maksis Tervisekassa 2022. aasta esimesel poolaastal ligi 25 miljonit eurot (2021. aasta esimesel poolaastal ligi 31 miljonit eurot). Kõige rohkem tasusime patsientide ravi eest TÜ Kliinikumile 916 ravijuhtu eest 6,7 miljonit eurot, Põhja-Eesti Regionaalhaiglale 645 ravijuhtu eest 5,7 miljonit eurot, Lääne-Tallinna Keskhaiglale 1 013 ravijuhtu eest 3,1 miljonit eurot, Ida-Tallinna Keskhaiglale 756 ravijuhtu eest 2,4 miljonit eurot, Ida-Viru Keskhaigla 508 ravijuhtu eest 1,6 miljonit eurot ning Pärnu Haiglale 530 ravijuhtu eest 1,5 miljonit eurot. COVID-19 haigusega oli 2022. aasta esimesel poolaastal statsionaarsel ravil 5 802 inimest (2021. aasta I poolaastal 7 027 inimest), neist ligi 54% oli COVID-19 vastu vaktsineerimata. COVID-19 vastu vaktsineerimata patsientide ravile kulus 58% COVID-19 patsientide statsionaarse ravi kuludest ehk ligi 14 miljonit eurot. Keskmine ravil viibimise aeg oli 11,3 ravipäeva.

2022. aasta esimesel poolaastal rahastasime 655 sünnituse ravijuhtu vähem kui eelmise aasta samal perioodil: kui 2021. aasta esimesel poolaastal oli kokku 6262 sünnituse ravijuhtu, siis 2022. aasta esimesel poolaastal oli neid 5607.

Eelarve täitmine ja ravijuhud põhialade kaupa

Tabel 13. Eriarstiabi erialade eelarve täitmine (tuhandetes eurodes) ja ravijuhude arv

	2022 I poolaasta tegelik		2022 I poolaasta eelarve		2021 I poolaasta tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhude arv	Summa	Ravijuhude arv	Summa	Ravijuhude arv	Summa	Ravijuhude arv
Kirurgia	106 366	414 389	88 385	390 190	87 773	373 909	120%	106%
Ambulatoorne	30 358	375 546	25 114	353 147	25 632	339 145	121%	106%
Päevaravi	8 782	13 916	6 772	11 831	7 222	12 283	130%	118%
Statsionaarne	67 226	24 927	56 499	25 212	54 919	22 481	119%	99%
Oftalmoloogia	14 493	171 664	11 020	166 975	12 427	171 590	132%	103%
Ambulatoorne	12 560	169 890	9 328	165 244	10 608	169 800	135%	103%
Päevaravi	468	839	337	720	406	790	139%	117%
Statsionaarne	1 465	935	1 355	1 011	1 413	1 000	108%	92%
Onkoloogia	48 353	75 709	56 779	95 011	51 546	85 409	85%	80%
Ambulatoorne	30 327	67 724	27 366	83 049	29 826	76 228	111%	82%
Päevaravi	1 811	2 688	2 242	3 594	1 937	2 761	81%	75%
Statsionaarne	16 215	5 297	27 171	8 368	19 783	6 420	60%	63%
Günekoloogia	27 327	203 546	24 826	210 618	24 423	207 023	110%	97%
Ambulatoorne	18 715	191 814	16 541	196 925	17 440	196 096	113%	97%
Päevaravi	2 614	6 935	2 437	8 084	2 247	6 881	107%	86%
Statsionaarne	5 998	4 797	5 848	5 609	4 736	4 046	103%	86%
Pediaatria	14 939	62 631	16 632	60 310	12 866	56 160	90%	104%
Ambulatoorne	4 919	55 749	4 769	50 676	4 372	50 086	103%	110%
Päevaravi	891	1 218	986	1 829	881	1 183	90%	67%
Statsionaarne	9 129	5 664	10 877	7 805	7 613	4 891	84%	73%
Psühhiaatria	21 535	126 146	22 388	149 274	20 126	139 550	96%	85%
Ambulatoorne	6 563	121 971	7 094	144 243	6 347	135 164	93%	85%
Päevaravi	107	125	365	340	131	175	29%	37%
Statsionaarne	14 865	4 050	14 929	4 691	13 648	4 211	100%	86%
Sisehaigused	139 697	391 988	130 309	418 509	135 807	391 608	107%	94%
Ambulatoorne	47 982	359 101	41 168	377 525	44 307	356 625	117%	95%
Päevaravi	4 057	5 856	4 144	5 178	4 279	5 805	98%	113%
Statsionaarne	87 658	27 031	84 997	35 806	87 221	29 178	103%	75%
Esmane järelravi	1 619	1 251	2 389	2 169	1 732	1 426	68%	58%
Statsionaarne	1 619	1 251	2 389	2 169	1 732	1 426	68%	58%
Taastusravi	10 078	41 343	10 369	45 315	8 549	40 065	97%	91%
Ambulatoorne	4 356	38 501	4 311	41 830	3 900	37 469	101%	92%
Päevaravi	45	51	7	13	16	19	634%	392%
Statsionaarne	5 677	2 791	6 051	3 472	4 633	2 577	94%	80%
Kokku	384 407	1 488 667	363 097	1 538 371	355 249	1 466 740	106%	97%
Ambulatoorne	155 780	1 380 296	135 691	1 412 639	142 432	1 360 613	115%	98%
Päevaravi	18 775	31 628	17 290	31 589	17 119	29 897	109%	100%
Statsionaarne	209 852	76 743	210 116	94 143	195 698	76 230	100%	82%

Esimesel poolaastal tasusime eriarstiabis kokku 561 190 inimese ravi eest. Põhialadel ravi saanud inimeste arv on võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga kasvanud ligi 5%. Inimeste arvu kasv on toimunud ambulatoorse ravi arvelt, kus teenusekasutajate arv on suurenenud 24 748 inimese võrra.

Ambulatoorse ravi kasutuse kasvu on mõjutanud Ukraina sõjapõgenike Eestisse elama asumine. Ambulatoorse eriarstiabi teenuseid vajas esimesel poolaastal kokku 10 752 sõjapõgenikku, neist 40% ehk 4320 olid lapsed. Täiskasvanud vajasisid kõige enam günekoloogia (634 inimest), sisehaiguste (265 inimest), oftalmoloogia (231 inimest), üldkirurgia (228 inimest) ja ortopeedia (145 inimest) teenuseid. Kuni 18- aastased vajasisid kõige sagedamini pediaatria (699 last), ortopeedia (255 last) ja sisehaiguste (204 last) teenuseid. Kokku tasus Tervisekassa sõjapõgenike ambulatoorse eriarstiabi teenuste eest esimesel poolaastal 1,9 miljonit eurot.

Kirurgia erialale on koondatud kardiokirurgia, lastekirurgia, neurokirurgia, näo- ja lõualuukirurgia, ortopeedia, otorinolarüngoloogia, rindkerekirurgia, uroloogia, veresoontekirurgia ja üldkirurgia ravi-teenused.

Esimesel poolaastal tasusime kirurgia erialal 232 479 inimese ravi eest, mida on võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga 23 180 inimese võrra rohkem. Kõige rohkem kasvas operatsioonide ja lisavahendite rahastamine.

Aruandeperioodil rahastasime kirurgia erialal eelarvesse kavandatust 24 200 ravijuhtu enam. Kõige enam mõjutab ravijuhtude eelarve suuremat kasutust üldkirurgia, kus osutati kavandatust 14 466 ravijuhtu rohkem. Kavandatust vähem osutati ravijuhte otorinolarüngoloogias - 12 437 ravijuhtu vähem.

Oftalmoloogia erialal tasusime 104 578 inimese silmaarsti teenuse eest. Teenust kasutanud inimeste arv on võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga suurenenud 4042 inimese võrra (kasv 4%), rahastamine kasvas 17%.

Onkoloogia põhierialal kajastub ka hematoloogia raviteenuste kasutus. Onkoloogia põhierialal tasusime 27 171 inimese ravi eest. Ravi saanud inimeste arv on vähenenud võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga 11% ehk 3285 inimese võrra. Onkoloogias on esimesel poolaastal esitatud arveid 48 miljoni euro ulatuses, mida on võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga 6% vähem ehk 3,2 miljonit eurot. Rahastamise vähenemist mõjutab enamuse teenuste kasutuse vähenemine, kasvanud on vaid ravimite rahastamine: 5%.

Günekoloogiasteenuseid kasutas aruandeperioodil 111 142 inimest, kellele osutatud 203 546 ravijuhtu eest tasus Tervisekassa raviasutustele 27,3 miljonit eurot. Ravi saanud inimeste arv on võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga kasvanud 0,5% ehk 513 inimese võrra, rahastamine on kasvanud 12%. Rahastamise kasvu on mõjutanud uuringute ja protseduuride kasutuskordade kasv 4% võrra.

Pediaatrias tasusime 37 613 lapse ravi eest. Ravi saanud laste arv on võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga kasvanud 19% ehk 6103 lapse võrra ning seda just ambulatoorset ravi saanud laste arvelt. Rahastamise 16%-list kasvu mõjutab kõige rohkem laboratoorsete uuringute kallinemine.

Psühhiaatrias tasus Tervisekassa 49 748 inimese ravi eest. Ravi saanud inimeste arv on võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga vähenenud 5% ehk 2435 inimese võrra. Inimeste arv on vähenenud ambulatoorses ravis ja see on seotud ambulatoorsete vastuvõttude vähenemisega. Psühhiaatria eriala rahastamise 7%-list kasvu võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga on kõige enam mõjutanud voodipäeva kallinemine.

Sisehaiguste erialale on koondatud dermatoveneroloogia (nahahaigused), endokrinoloogia (hormonaalsed haigused), gastroenteroloogia (seedetrakti haigused), infektsioonhaigused

(nakkushaigused), kardioloogia, kutsehaigused, nefroloogia (neeru- ja kuseteede haigused), neuroloogia, pulmonoloogia (kopsuhaigused), reumatoloogia ja sisehaiguste raviteenused. Sisehaiguste erialal tasus Tervisekassa esimese poolaastal 217 078 inimese ravi eest. Ravi saanud inimeste arv on võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga kasvanud 3% ehk 6955 inimese võrra. Kõige enam on seda mõjutanud ambulatoorset ravi saanud inimeste arvu kasv.

Esmast järelravi sai esimesel poolaastal 1212 inimest. Võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga on esmast ravi saanute arv vähenenud 12%.

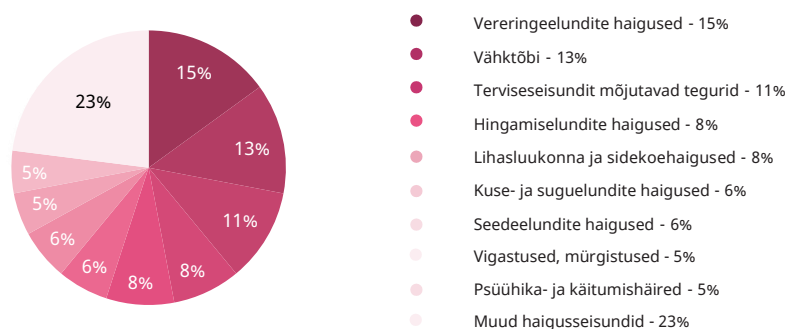
Taastusravi erialal tasusime 30 677 inimese ravi eest. Ravi saanud inimeste arv on võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga kasvanud 3% ehk 795 inimese võrra ja kasv on peamiselt ambulatoorses taastusravis. Rahastamine on kasvanud 1,5 miljonit eurot.

Eriarstiabi tervishoiuteenuste kasutus raviarvetel kajastatud põhidiagnoosi rühmade kaupa

Suurimad haigusseisundite rühmad, mida esimesel poolaastal rahastasime, olid vereringeelundite haigused, kasvaja, tervise seisundit mõjustavad tegurid ja kontaktid terviseteenistusega ning hingamiselundite haigused.

Võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga on ravi saanud inimeste arv kasvanud enamiku diagnoosirühmade lõikes, kõige enam diagnoosirühmas „vigastused, mürgistused ja teatavad muud välis- põhjuste toime tagajärjed“. Rahastamine kasvas 2021. aasta esimese poolaastaga võrreldes kõige rohkem vereringeelundite haiguste ravis, vähenes aga vaid hingamiselundite haiguste puhul.

Joonis 1. Eriarstiabi rahastuse jagunemine haigusseisundite järgi

Eriarstiabi raviarvetel kajastatud tervishoiuteenused

Eriarstiabi raviarvetel kajastatud tervishoiuteenustest moodustasid rahastamise suurima osa uuringud ja protseduurid (26%) ning voodipäevad (23%). Uuringute ja protseduuride ning voodipäevade kasutus kasvas võrreldes eelmise aasta sama perioodiga nii kasutuskordade arvu kui ka summa osas.

Teenuse kasutuskordade arv ja rahastamine on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kõige enam kasvanud operatsioonide ja lisavahendite puhul, vastavalt 33% ja 49%. Kõige väiksem kasv teenuse kasutuskordades oli ambulatoorsetel vastuvõttudel (kasv 5%) ja rahastamises haiglaravimitel (kasv 3%).

Tabel 14. Raviarvetel kajastatud teenusegruppide osakaal summade lõikes

	2022 I poolaasta tegelik	2021 I poolaasta tegelik	Muutus võrreldes 2021 I poolaastaga
Uuringud ja protseduurid	26%	25%	1%
Voodipäevad	23%	25%	-2%
Laboratoorsed uuringud	16%	18%	-2%
Operatsioonid ja lisavahendid	12%	10%	2%
Ambulatoorsed vastuvõttud	9%	9%	0%
Ravimid	7%	8%	-1%
Anesteesia	3%	3%	0%
Veri ja veretooted	4%	2%	2%

Üle lepingumahu osutatud raviteenuste eest tasumine ehk ületöö

Tervisekassa tasub ületööd ambulatoorses ravis ja päevaravis koefitsiendiga 0,7 ning statsionaarses eriarstiabis koefitsiendiga 0,3. Tervisekassa võtab kokkulepitud kohustuste kogusummat ületavate ravijuhtude eest tasu maksmise kohustuse üle juhul, kui tervishoiuteenuste osutaja osutab kindlustatud inimestele teenuseid lepinguperioodiks kokkulepitud kogusummast rohkem.

Lepingumahtu ületavate raviteenuste osakaal eriarstiabis oli ravijuhtude puhul 3% ja summa puhul 1%. Raviarveid ületöö eest esitati kõigil põhierialadel, enim kirurgias (15 911 ravijuhtu) ja sisehaiguste erialal (10 448 ravijuhtu), mis olid ka summalt suurimad (vastavalt 1,3 ja 1,4 miljonit eurot). Võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga on ravijuhtude ületöö maht kasvanud 4 korda ja summa 5 korda. Seda põhjusel, kus 2021. aastal oli plaaniline ravi COVID-19 haiguse leviku tõttu piiratud ning seetõttu esitasid tervishoiuteenuse osutajad minimaalses mahus ületöö arveid. Võrdluseks, et COVID-19 eelsel ajal ehk 2019. aasta I poolaastal, oli eriarstiabi ületöö mahuks 7 miljonit eurot, mis näitab, et täna on tervishoiuteenuste osutajate võimekus, pärast COVID-19 kriisi, taastumas.

Tabel 15. Üle lepingumahu esitatud ravijuhud (tuhandetes eurodes) ja ravijuhtude arv

	2022 I poolaasta tegelik		2021 I poolaasta tegelik		Muutus võrreldes 2021 I poolaastaga	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Ambulatoorne	4 732	50 236	895	12 681	429%	296%
Päevaravi	346	688	12	27	0%	0%
Statsionaarne	436	447	99	186	340%	140%
Kokku	5 514	51 371	1 006	12 894	448%	298%

Erijuhtude eelarve ja ravijuhtude täitmine

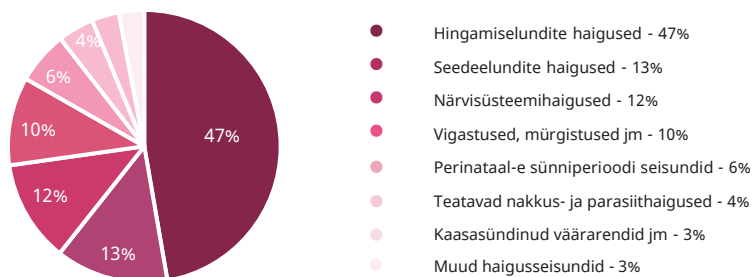
Erijuhud on eriarstiabi teenused, millised ei kuulu eriarstiabi põhialade alla. Erijuhtude eelarves on kajastatud ülikallid ravijuhud ja muud erijuhud: organisiirdamised, luuüdi transplantatsioon, sünnitused, hemodialüüs, peritonaaldialüüs, endoproteesimised, viljatusravi, kuulmisimplantatsioon ja katarakti operatsioonid.

Ülikallid ravijuhud

Ülikalliks ravijuhuks loetakse statsionaarse ravi raviarve, mille maksumus on piirkondlikel haiglatel vähemalt 104 tuhat eurot ja teistel tervishoiuteenuse osutajatel vähemalt 73 tuhat eurot.

Esimesel poolaastal esitasid tervishoiuteenuse osutajad meile tasumiseks 43 ülikallist ravijuhtu summas 6,5 miljonit eurot (2021. aasta I poolaastal oli 29 ülikallist ravijuhtu summas 4 miljonit eurot). Põhidiagnoosigruppidest esines kõige rohkem ülikalleid ravijuhte hingamiselundite haiguste ravis (47%). Enim ülikalleid ravijuhte esines Tartu Ülikooli Kliinikumil (14 ravijuhtu) ja Põhja-Eesti Regionaalhaiglal (13 ravijuhtu).

Joonis 2. Ülikallite ravijuhtude rahastamise jagunemine haigusseisundite järgi

Muud erijuhud

Muu erijuht on sihtotstarbeliselt rahastatav juhtum, mille teenuste kirjeldus on toodud Tervisekassa kodulehel ravi rahastamise lepingu [lisas 2](#).

Esimesel poolaastal tasusime 19 951 inimese erijuhtu eest, mis on 4113 inimest enam kui 2021. aasta esimesel poolaastal. Inimeste arv oli suurim katarakti operatsioonide ning sünnituste puhul.

Tabel 16. Muud erijuhud (tuhandetes eurodes) ja ravijuhtude arv

	2022 I poolaasta tegelik		2021 I poolaasta tegelik		Muutus võrreldes 2021 I poolaastaga	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Endoproteesimised	10 211	1 997	7 940	1 596	29%	25%
Sünnitused	9 490	5 607	9 661	6 262	-2%	-10%
Hemodialüüs	6 734	2 408	6 407	2 327	5%	3%
Katarakti operatsioonid	5 479	9 081	4 644	8 170	18%	11%
Luuüdi transplantatsioon	1 651	186	1 266	174	30%	7%
Viljatusravi	1 577	1 729	1 564	1 729	1%	0%
Peritoneaaldialüüs	485	282	513	286	-5%	-1%
Organisiirdamised	447	64	691	78	-35%	-18%
Kuulmisimplantatsioonid	268	12	195	10	37%	20%
Ukraina sõjapõgenike eriarstiabi	291	4 070	-	-	-	-
Gripi vaktsineerimine	6	312	-	-	-	-
Kokku	36 639	25 748	32 881	20 632	11%	25%

Esimesel poolaastal aastal tehti 6629 inimesele 9399 katarakti operatsiooni. Opereeritud inimeste arv on kasvanud 7% ning operatsioonide arv 10% ehk tehti 868 operatsiooni rohkem kui eelmisel aastal.

Endoproteesimisi on esimesel poolaastal tehtud 23% suuremas mahus kui eelmisel aastal samal ajal. Kui 2021. aasta esimesel poolaastal tehti 1574 inimesele 1678 endoproteesimise operatsiooni, siis 2022. aasta esimesel poolaastal tehti 1974 inimesele 2065 operatsiooni.

Esimesel poolaastal rahastasime sünnitusi 2% väiksemas summas kui eelmisel aastal samal ajal: kui 2021. aasta esimesel poolaastal rahastasime 6262 sünnituse ravijuhtu, siis 2022. aasta esimesel poolaastal 5607.

Periooditasude eelarve täitmine

Tervisekassa tasus esimesel poolaastal valmisoleku- ja periooditasudeks kokku 29,5 miljonit eurot (2021. aasta esimesel poolaastal 26,8 miljonit).

Esimesel poolaastal tasusime eriarstiabi kuutasu kokku 1,6 miljonit eurot, mida on ligi 86 tuhat eurot enam kui eelmisel aastal. Eriarstiabi kuutasu maksime Hiiumaa Haiglale, kus rakendatakse alates 2018. aastast eelarvepõhist rahastamismudelit. See tähendab, et Tervisekassa ei osta haiglalt teenuseid ravijuhtude ega teenuste kaupa vaid on kokku lepitud kuupõhine summa, mis peab katma kõigi osutatavate teenuste kulud.

Valmisolekutasusid maksti esimesel poolaastal ligi 28 miljonit eurot ehk 2,5 miljonit eurot rohkem kui eelmisel aastal samal ajaperioodil.

Alates 1. jaanuarist 2020 on tervishoiuteenuste loetelus EMO rahastamise põhimõtted, mille eesmärgiks on tagada optimaalne teenuste osutamine ja kulude katmine vastavalt patsientide arvule ja raskusastmele. EMO valmisolekutasudeks tasus Tervisekassa esimesel poolaastal kokku 17,7 miljonit eurot (2021. aasta esimesel poolaastal 16,2 miljonit eurot).

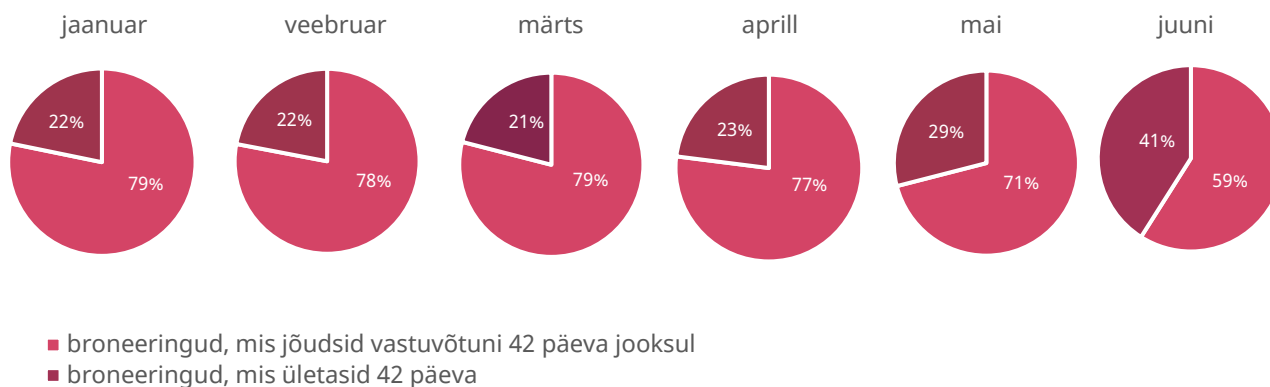
2020. aastast rahastab Tervisekassa riiklikku siirdamisasutust. 2022. aasta esimesel poolaastal tasus Tervisekassa siirdamiskeskuse valmisolekutasudeks 287 tuhat eurot (2021. aasta esimesel poolaastal 268 tuhat eurot).

Eriarstiabi kättesaadavus

2022. aasta esimesel poolaastal tehti kõikidele ambulatoorse eriarstiabi arsti, õe ja ämmaemanda esmastele vastuvõttudele kokku üle 650 000 broneeringu (2021. aasta I poolaastal 589 000 broneeringut), sh e-konsultatsiooni kaudu tehtud broneeringud. Suurem osa broneeringutest ehk 81% tehti eelmiste aastatega sarnaselt haiglavõrgu arengukava haiglatesse.

Tervise infosüsteemi andmete alusel oli 2022. aasta esimesel poolaastal kuni 42-päevase ooteajaga esmaseid broneeringuid 75%. Aasta varem oli see näitaja 80%. Tänavuse aasta esimesel poolaastal on ooteajad pikenenud vaatamata ambulatoorsete vastuvõttude arvu kasvule (vastuvõttude arv on võrreldes eelmise aasta esimese poolaastaga suurenenud 15%).

Seda saab üheltpoolt selgitada asjaoluga, et inimesed, kes COVID-19 haiguse laialdase leviku tõttu olid seni oma vastuvõtule minekut edasi lükanud, broneerivad nüüd aja. Samuti esitavad tervishoiuteenuste osutajad suveperioodil (esimesel poolaastal mai ja juuni kuus) vastuvõttudeks broneerimiseks vähem aegu, samas kui broneeringute arv eelmise aasta võrdluses pigem kasvas. Teisalt on aga ooteaegade pikenedes esimesel poolaastal mõjutanud ka kindlustatute arvu kasv: esimesel poolaastal kasvas kindlustatute arv 24 281 inimese võrra, mida mõjutas peamiselt Ukraina sõjapõgenike Eestisse elama ja tööle asumine. Neist 10 752 sõjapõgenikku sh 40% ehk 4320 last vajab käesoleva aasta esimesel poolaastal ambulatoorset eriarstiabi. Nende inimeste lisandumisega võisid ooteajad hinnanguliselt pikeneda keskmiselt 1,4 protsendipunkti võrra: kui varem jõudis näiteks neuroloogi vastuvõtule 42-päevase ooteajaga 68% broneeringutest, siis nüüd 66%. Üle 42-päevase ooteaja võis lisanduvate arstiabi vajajatega seoses liikuda hinnanguliselt üle 3000 broneeringu.

Piirkondlikes haiglates oli kuni 42-päevase ooteajaga esmaseid broneeringuid 66% (2021. aasta I poolaastal 73%), keskhaiglates 73% (2021. aasta I poolaastal 80%) ning üldhaiglates ja kohalikes haiglates 82% (2021. aasta I poolaastal 89%). Haiglavõrgu väliste partnerite juures oli kuni 42-päevase ooteajaga esmaseid broneeringuid 84% (2021. aasta I poolaastal samuti 84%)

Erialade ravijärjekordades ei ole suuri muutusi toimunud. Pikemad ooteajad on tavaliselt kitsamatel eriarstiabi erialadel (valdkondades). 2022. aasta esimesel poolaastal olid kitsamatel erialadel pikimad ooteajad neurokirurgias (mediaanooteaeg 56 päeva) ja meditsiinigeneetikas (mediaanooteaeg 56 päeva). Pikemalt tuli oodata ka allergoloogias (mediaanooteaeg 48 päeva), mammoloogias (mediaanooteaeg 43 päeva) ja gastroenteroloogias (mediaanooteaeg 42 päeva).

Eriarstiabi lepingute täitmine

Tabel 17. Eriarstiabi lepingute täitmine (tuhandetes eurodes)

	2022 I poolaasta tegelik		2022 I poolaasta leping		2021 I poolaasta tegelik		2022 I poolaasta lepingu täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
HVA haiglad	430 108	1 267 640	432 896	1 241 774	397 534	1 249 680	99%	102%
Piirkondlikud haiglad	235 199	555 281	233 839	528 429	216 761	542 943	101%	105%
Keskaiglad	137 482	484 048	140 385	488 542	129 685	493 990	98%	99%
Üldhaiglad, kohalik haigla, taastusravi-haigla	57 427	228 311	58 672	224 803	51 088	212 747	98%	102%
Haiglavõrgu välised partnerid	26 891	247 222	26 650	236 430	21 264	237 883	101%	105%
Kokku	456 999	1 514 862	459 546	1 478 204	418 798	1 487 563	99%	102%

2021. aasta lepingute täitmisel ei ole COVID-19-ga seotud kulusid.

Seisuga 30.06.2022 on Tervisekassal 108 eriarstiabi lepingupartnerit, mis on jäänud samaks eelmise aasta võrreldava perioodiga.

2021. aasta esimese poolaastaga võrreldes kasvas haiglavõrgu arengukava haiglatele tasutud summa 8% ning ravijuhte osutati 1% enam. Haiglavõrgu välistele partneritele tasutud summa suurenes 26% ja ravijuhte osutati 4% enam.

1.4. Õendusabi

Tabel 18. Õendusabi eelarve täitmine (tuhandetes eurodes) ja ravijuhtude arv

	2022 I poolaasta tegelik		2022 I poolaasta eelarve		2021 I poolaasta tegelik		Lepingu täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
Koduõendus	5 116	20 489	5 494	20 664	4 663	20 370	93%	99%
Statsionaarne õendusabi	19 347	9 265	18 942	9 186	15 420	7 942	102%	101%
Õendusabi üldhooldusteenusel	2 964	34 033	3 199	0	2 636	36 075	93%	-
Kokku	27 427	63 787	27 635	29 850	22 719	64 387	99%	214%

Ravijuhtude arv sisaldab Hiiumaa Haigla ravijuhte, mis rahastatakse eriarstiabi kuutasu arvelt.

Esimese poolaasta õendusabi rahastamise mahuks kavandasime 27,6 miljonit eurot, tegelikult mahuks kujunes 27,4 miljonit eurot. 2021. aasta esimese poolaastaga võrreldes kasvas teenuse rahastamine 21%.

Esimesel poolaastal sai õendusabi teenust ca 19 000 inimest. Teenust kasutanud inimeste arv on võrreldes eelmise aasta esimese poolaastaga võrreldes kasvanud 3% võrra. Vähenenud on vaid üldhooldekodus õendusteenust kasutanud inimeste arv (150 inimese võrra). Koduõenduse teenust osutati esimesel poolaastal 6117 inimesele ja tehti 136 896 koduõendusvisiiti. Teenust saanud inimeste arv ei ole võrreldes eelmise aasta esimese poolaastaga muutunud.

Õendusabi lepingute täitmine

Tabel 19. Õendusabi lepingute täitmine (tuhandetes eurodes)

	2022 I poolaasta tegelik		2022 I poolaasta leping		2021 I poolaasta tegelik		2022 I poolaasta lepingu täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude Arv
HVA haiglad	13 104	12 702	14 533	13 416	10 893	11 739	90%	95%
Piirkondlikud haiglad	2 367	2 462	2 744	2 699	2 126	2 021	86%	91%
Keskhaiglad	5 070	3 713	5 752	4 017	4 453	3 608	88%	92%
Üldhaiglad, kohalik haigla	5 667	6 527	6 037	6 700	4 314	6 110	94%	97%
Haiglavõrgu välised partnerid	11 359	17 052	13 146	17 509	9 190	16 573	86%	97%
Kokku	24 463	29 754	27 679	30 925	20 083	28 312	88%	96%

2021. aasta lepingute täitmises ei ole COVID-19-ga seotud kulusid.

Seisuga 30.06.2022 on Tervisekassal 100 õendusabi lepingupartnerit (30.06.2021. seisuga oli 97 lepingupartnerit). 2021. aasta esimese poolaastaga võrreldes kasvas haiglavõrgu arengukava haiglate õendusabi teenuste eest tasutud summa 20% ning osutati 963 ravijuhtu enam. Haiglavõrgu välistele partneritele tasutud summa kasvas 24%, ravijuhte osutati 3% rohkem.

1.5. Hambaravi

Tabel 20. Hambaravi eelarve täitmine (tuhandetes eurodes) ja ravijuhtude arv

	2022 I poolaasta tegelik		2022 I poolaasta eelarve		2021 I poolaasta tegelik		Eelarve täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude Arv
Laste hambahaiguste ennetus ja ravi	15 346	178 290	14 739	192 569	13 901	169 362	104%	93%
Ortodontia	4 996	40 976	4 571	43 830	4 615	39 981	109%	93%
Täiskasvanute vältimatu hambaravi	1 011	12 357	1 140	11 126	961	12 557	89%	111%
Täiskasvanute plaaniline hambaravi	15 351	320 043	14 935	231 143	13 026	283 492	103%	138%
Täiskasvanute plaaniline hambaravi	80	105	68	116	60	113	118%	91%
Täiskasvanute ortodontia	15	107	9	-	-	-	167%	-
Elupuhune hambaravi	186	1 432	105	965	104	954	177%	148%
Haiglaravitingimustes hambaravi	-	-	22	-	-	-	-	-
Täiskasvanute mitterahaline hambaravihüvitis	11 266	292 473	10 882	209 067	9 236	257 279	104%	140%
Täiskasvanute mitterahaline proteesihüvitis	3 804	25 926	3 849	20 995	3 626	25 146	99%	123%
Valmisolekutasu	23	4	22	4	20	4	105%	100%
Kokku	36 727	551 670	35 407	478 672	32 523	505 396	104%	115%

Esimese poolaasta hambaravi rahastamise mahuks oli kavandatud ligi 35 miljonit eurot, tegelikuks mahuks kujunes ligi 37 miljonit eurot, mis on kavandatust 4% rohkem. Võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga suurenes aga 2022. aasta esimesel poolaastal tegelik maht 13%.

Esimesel poolaastal kasutas laste hambaravi teenust 101 626 last, mida on 10 141 lapse võrra rohkem kui 2021. aasta samal perioodil. Ka ortodontiat kasutanud laste arv suurenes 2021. aasta esimese poolaastaga võrreldes. 2022. aasta esimesel poolaastal kasutas ortodontia teenust 15 272 last. Alates käesoleva aasta veebruarist on Eestisse elama asunud Ukraina lastest kasutanud laste hambaravi teenust 1474 last ja noort ning ortodontia teenust 26 last ja noort.

Täiskasvanute mitterahalist hambaravihüvitist kasutas esimesel poolaastal 223 215 inimest summas 11,3 miljonit eurot ning mitterahalist proteesihüvitist 20 863 inimest summas 3,8 miljonit eurot.

Hambaravihüvitist kasutanud inimeste arv on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga suurenenud 33 392 inimese võrra. Seejuures on kõige enam ehk 18 715 inimese võrra kasvanud kõrgendatud piirmääras (85 eurot) hüvitist kasutanute arv. Ligi poole sellest juurdekasvust moodustavad töötukassas registreeritud töötud ja toimetulekutoetuse saajad – need sihtrühmad saavad 85-eurost hambaravihüvitist kasutada alates 1. jaanuarist 2022.

Proteesihüvitist kasutanud inimeste arv suurenes 999 inimese võrra. Hambaravi kasutus on enamjaolt kasvanud seetõttu, et eelmise aasta COVID-19 haiguse laialdase leviku tõttu lükkasid inimesed hambaravi edasi ning kasutasid teenuseid sel aastal, mil haiguse pandeemiline levik ei olnud enam nii pikaajaline ning kindlustunnet lisas vaksineerimine. Samuti mõjutas hambaravi teenuste suurenemist lepingupartnerite arvu kasv.

Tabel 21. Hambaravi lepingute täitmine (tuhandetes eurodes)

	2022 I poolaasta tegelik		2022 I poolaasta leping		2021 I poolaasta tegelik		2022 I poolaasta lepingu täitmine	
	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv	Summa	Ravijuhtude arv
HVA haiglad	1 984	22 934	2 214	27 468	1 958	23 467	90%	83%
Piirkondlikud haiglad	1 134	14 103	1 204	16 408	1 068	13 712	94%	86%
Kesksaiglad	659	6 751	785	8 409	695	7 539	84%	80%
Üldhaiglad, kohalik haigla	191	2 080	225	2 651	195	2 216	85%	78%
Haiglavõrgu välised partnerid	19 673	210 337	19 767	213 376	17 703	199 504	100%	99%
Kokku	21 657	233 271	21 981	240 844	19 661	222 971	99%	97%

Võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga suurenes hambaravi eest tasutud summa 10%, seejuures haiglavõrgu arengukava haiglates 1% ja haiglavõrgu välistel partneritel 11%.

Kõige enam mõjutas 2022. aasta esimesel poolaastal hambaravi lepingute täitmist uute partnerite lisandumine. 2022. aasta alguses lisandus Tervisekassale esmase aastase lepinguga 10 laste hambaravipartnerit, mis suurendas veelgi laste tasuta hambaravi kättesaadavust. Täiskasvanute hambaravis lisandus 11 lepingupartnerit.

1.6. Kiirabi

Tabel 22. Kiirabi eelarve täitmine (tuhandetes eurodes)

	2022 I poolaasta tegelik	2022 I poolaasta-eelarve	2021 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Kiirabi kokku	32 652	31 574	30 093	103%

Kiirabiteenusele kavandati 2022. aasta esimeseks poolaastaks ligi 32 miljonit eurot. Võrreldes kavandatuga oli kiirabi tegelik rahastamine 3% ehk 1 miljoni euro võrra suurem. Kavandatust suurema eelarve täitmise tingis Ukraina sõjapõgenike esmase tervisekontrolli jaoks loodud lisabrigaadide kasutamine ja lisabrigaadide kasutamine COVID-19 suure leviku tõttu aasta esimeses kvartalis.

Esimesel poolaastal oli kiirabil kokku 151 757 väljakutset. Keskmiselt oli kiirabil ühes kuus üle 25 000 väljakutse, kõige rohkem jaanuaris, 27 929 väljakutset ning kõige vähem aprillis, 23 812 väljakutset. Märtsist alates on väljakutsete arv jällegi tõusutrendis.

Terviseameti korraldusega võib kiirabi väljakutsete teenindamisel rakendada ka vähendatud koosseisuga kiirabibrigaade. Esimesel poolaastal lisati väljakutsete teenindamiseks 32 kiirabi lisabrigaadi: jaanuaris lisati kuus vähendatud koosseisuga lisabrigaadi, veebruaris üheksa, märtsis viis, aprillis neli, mais viis ja juunis kolm. Lisabrigaade kasutati COVID-19 testide tegemiseks ja transpordiks ning alates märtsi algusest Ukraina sõjapõgenike esmase tervisekontrolli tegemiseks. Nende esmase tervisekontrolliga tegeles kuus lisabrigaadi ja kaks ajutist ühepäevast brigaadi.

1.7. Ravikindlustamata inimeste vältimatu ravi

Tabel 23. Ravikindlustamata inimeste vältimatu ravi eelarve täitmine (tuhandetes eurodes)

	2022 I poolaasta tegelik	2022 I poolaasta-eelarve	2021 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Ravikindlustamata inimeste vältimatu ravi kokku	6 291	4 348	3 999	145%

Esimesel poolaastal sai ravi 31 319 kindlustamata inimest (2021. aasta esimesel poolaastal 25 730 inimest) ja nende raviarvete eest tasusime ligi 6 miljonit eurot ehk 57% enam kui aasta varem. Ravikindlustamata inimeste raviteenustele kavandatud eelarve ületasime 45%. Vältimatut ravi vajanud ravikindlustamata inimeste arvu kasvu on peamiselt mõjutanud viirushaiguste sh COVID-19 haiguse levik.

Vältimatu abi on kättesaadav kõikidele Eestis viibivatele inimestele sh Eestisse jõudnud Ukraina sõjapõgenikele või siin transiidil olevatele inimestele. Tänavuse aasta 30. juuni seisuga oli erakorralise ravi arve esitatud 10 778 Ukraina kodakondsusega inimese eest (Ukraina riigitunnusega), neist 5 011 inimesele osutati vältimatut abi ning 5 777 inimest läbis tervisekontrolli. Ukraina sõjapõgenike vältimatu abi eest tasus Tervisekassa esimesel poolaastal kokku 2 miljonit eurot, millest 943 tuhat eurot tervisekontrolli eest.

1.8. Isikukaitsevahendite kulu hüvitamine

Tabel 24. Isikukaitsevahendite eelarve täitmine (tuhandetes eurodes)

	2022 I poolaasta tegelik	2022 I poolaasta eelarve	2021 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Isikukaitsevahendite hüvitamine kokku	4 610	13 273	10 904	35%

Esimesel poolaastal hüvitasime tervishoiuteenuste eelarvest isikukaitsevahendeid kokku 4,6 miljoni euro eest. Isikukaitsevahendite soetamise tegelik kulu oli esimesel poolaastal ligi 8 miljoni euro võrra kavandatust väiksem. Selle põhjus on isikukaitsevahendite kulude väljamaksmisel tehtud muudatus, kus liikusime kvartalipõhisele väljamaksmisele ning teise kvartali eest laekuvad arved juuli ja augusti kuus.

Tervise edendamine

Tabel 25. Tervise edendamise eelarve täitmine (tuhandetes eurodes)

	2022 I poolaasta tegelik	2022 I poolaasta eelarve	2021 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Laste tervislikule arengule suunatud tegevused	244	684	289	36%
Patsiendi teadlikkusele suunatud tegevused	550	1 000	526	55%
Tervishoiusüsteemi arendamine	174	612	267	28%
Kokku	968	2 296	1 082	42%

2022. aasta edenduse eelarve kasvas 12% ehk 500 tuhande euro võrra. Tervise edendamise valdkonna 2022. aasta eelarve on kokku 4,5 miljonit eurot.

Esimese poolaasta tervise edendamise eelarveks oli kavandatud 2,3 miljon eurot, millest kasutasime 42%. Suuremahulisemate projektide lõpetamine on kavandatud teise poolaastasse.

Laste ja noorte tervislikule arengule suunatud tegevuste puhul jätkame tervist edendavate projektidega. Keskendume laste hammaste tervisele, vaimse tervise edendamisele, seksuaalnõustamisele veebis ning tervise edendamisele lasteaias ja koolis.

Esimesel poolaastal toimus laste suutervise kampaania „Saada laps hambaarstile!“, mille eesmärgiks oli meelde tuletada suutervise olulisemaid reegleid ja kutsuda üles külastama kord aastas hambaarsti. Kampaania esmane sihtrühm oli 15–19-aastased teismelised ning nende vanemad, kes vastutavad lapse tervis eest ja peavad ka selles vanuse noorele arstiaja broneerima. Mais sai valmis Suukooli mänguline hambapesuäpp, mis aitab kaasa hambapesuharjumuse kujundamisele ja õpetab lapsi suutervise eest õigesti hoolt kandma.

Patsiendi teadlikkusele suunatud tegevustes korraldasime meediatoe vaktsineerimiskampaaniale „Kolmega on kindlam“ (koostöös sotsiaalministeeriumiga) ja vaimse tervise kampaania „Tasakaal on peaasi“ (koostöös projektipartneriga peaasi.ee).

Esimesel poolaastal pöörasime lisaks suurt tähelepanu südametervisele. Veebruaris korraldasime esmakordselt koostöös organisatsiooniga Spordivabatahtlike Liikumine Eestis – SCULT digi- kampaania üleskutsega #sõbersportima. Aprilli teises pooles algas lapsi ja noori liikuma kutsuv eeskujukampaania, „Viimne hoovilaps“, koostöös Eesti Jalgpalli Liidu ja Tartu Ülikooli liikumislaboriga, mille eesmärgiks on tuletada meelde, kui oluline on südametervise ja vaimse tervise hoidmiseks regulaarne liikumine. Kõik kampaaniategevused olid vastavalt järeluuringu tulemustele äärmiselt edukad.

Sõeluuringute puhul alustasime väiksemamahulise teavitustööga juba aasta alguses, mil tuletasime meelde, mis sünniaastatega naised ja mehed oodatakse sel aastal sõeluuringutele. Uuendasime infomaterjale ning saatsime need teenusosutajatele ja perearstidele. Samuti jätkasime teavitustöös koostööd Eesti Proviisorapteekide Liitu kuuluvate apteekidega, et suunata sihtrühma kuuluvaid inimesi sõeluuringutel osalema. Maikuu, mis on rahvusvaheline rinnavähi varajase avastamise ja ennetamise kuu, toimus rinnavähi sõeluuringu teavituskampaania „Sina oled oma rinna hoidja“. Kampaania raames teeme koostööd jaekaubanduskettidega Selver, Kaubamaja, Prisma, Lidl, R-Kiosk, Grossi Toidukaubad, kes jagavad infot oma naistöötajatele ja/või klientidele. Samuti alustasime sõeluuringute teavitustöö raames koostööd maakondlike tervisedendajatega ning laiendasime seeläbi rinnavähi sõeluuringu kampaania sõnumi ja materjalide levikut, võttes arvesse maakondlike eripärad.

Tervishoiusüsteemi arendamisele suunatud tegevustes olid kesksel kohal ravijuhendite, kliiniliste auditite ja ravikvaliteedi indikaatoritega seotud tegevused. Tervisekassa moodustas 2022. aasta alguses ravikvaliteedi indikaatorite jätkutegevuste tööühma, mille eesmärk on kokku leppida, millised indikaatorid on endiselt asjakohased ja välja arvatud tulemuste põhjal kaardistada kitsaskohad kliinilises töös, nende põhjused ja jätkutegevused kvaliteedi parendamiseks. Tööühma kuuluvad kuue haigla kvaliteedijuhid ja kaks perearsti. Välja on töötatud ja tulemused on välja arvatud "Alzheimeri tõve diagnostika ja ravi" ravijuhendi seireindikaatoritele ning „kopsu- ja kopsuvälise tuberkuloosi käsitle“ ravijuhendi seireindikaatoritele.

Ravimid

Tabel 26. Ravimite eelarve täitmine (tuhandetes eurodes)

	2022 I poolaasta tegelik	2022 I poolaasta eelarve	2021 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Kindlustatutele kompenseeritavad ravimid	78 377	88 820	74 477	88%
Täiendav ravimihüvitis	1 333	1 195	1 133	112%
HIV-i ravimid, antidoodid ja immuunpreparaadid	6 603	10 363	6 541	64%
Kokku	86 313	100 378	82 151	86%

Esimese poolaasta ravimite rahastamise mahuks oli kavandatud veidi üle 100 miljoni euro, rahastamise tegelikuks mahuks kujunes 86 miljonit eurot, mis võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga on 5% võrra enam. Poolaastaks kavandatud eelarve mahust täideti 86%.

2022. aasta esimesel poolaastal mõjutas ravimite eelarvet kõige enam uute kallihinnaliste (100% hüvitatavate) ravimite lisandumine loetellu.

Lisaks hangiti COVID-19 ravimeid, millele kulus kokku ligi 2 miljonit eurot (2021 I poolaastal 3,4 miljonit eurot). COVID-19 ravimite kulud kajastuvad muude kulude eelarves.

1.9. Kindlustatutele kompenseeritavad ravimid

Tabel 27. Kindlustatutele hüvitatud ravimite eelarve täitmine (tuhandetes eurodes)

	2022 I poolaasta tegelik	2022 I poolaasta eelarve	2021 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
100% kompenseeritavad ravimid	41 801	46 543	40 103	90%
90% kompenseeritavad ravimid	24 206	26 543	22 710	91%
75% kompenseeritavad ravimid	3 574	3 940	3 342	91%
50% kompenseeritavad ravimid	8 796	11 794	8 322	75%
Kokku	78 377	88 820	74 477	88%

Esimese poolaasta soodusravimite eelarveks oli kavandatud 89 miljonit eurot, millest kasutati 88% ehk 78 miljonit eurot. Võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga on Tervisekassal käesoleva aasta esimesel poolaastal kulunud kindlustatute jaoks kompenseeritavatele ravimitele ligi 4 miljonit eurot ehk 5% võrra enam vahendeid.

Tabel 28. Soodusretseptide (SR) arv ja keskmine maksumus Tervisekassale (eurodes)

	2022 I poolaasta tegelik		2021 I poolaasta tegelik		Muutus võrreldes 2021. aastaga	
	SR arv	SR keskmine maksumus Tervisekassale	SR arv	SR keskmine maksumus Tervisekassale	SR arv	SR keskmine maksumus Tervisekassale
100% kompenseeritavad ravimid	508 191	82,25	473 787	84,64	7%	-3%
90% kompenseeritavad ravimid	1 584 279	15,28	1 520 938	14,93	4%	2%
75% kompenseeritavad ravimid	340 107	10,51	318 952	10,48	7%	0%
50% kompenseeritavad ravimid	2 025 994	4,34	1 888 330	4,41	7%	-1%
Kokku	4 458 571	17,58	4 202 007	17,72	6%	-1%

Kindlustatu omaosalus on võrdlusperioodil 0,14% võrra vähenenud. Keskmise soodusretsepti maksumus patsiendile on esimesel poolaastal 7,03 eurot. Keskmine soodusretsepti maksumus Tervisekassale on esimesel poolaastal tõusnud ligi 1% (0,14 eurot).

1.10. Täiendav ravimihüvitis

Tabel 29. Täiendav ravimihüvitis (tuhandetes eurodes)

	2022 I poolaasta tegelik	2022 I poolaasta eelarve	2021 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Täiendav ravimihüvitis kokku	1 333	1 195	1 133	112%

Esimese poolaasta täiendava ravimihüvitise eelarveks oli kavandatud 1,2 miljonit eurot, millest kasutati 112% ehk 1,3 miljon eurot. Esimesel poolaastal on täiendavat ravimihüvitist kasutanud 48 355 inimest 1,3 miljoni euro ulatuses (2021. aasta I poolaastal 43 664 inimest). Täiendava ravimihüvitise kasutamine on eelnevate aastate võrdluses järjest kasvanud.

1.11. HIV-i ravimid, antidootid ja immuunpreparaadid

Tabel 30. HIV-i ravimite, antidootide ja immuunpreparaatide eelarve täitmine (tuhandetes eurodes)

	2022 I poolaasta tegelik	2022 I poolaasta eelarve	2021 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
HIV-i/AIDS-i ravimid kokku	6 603	10 363	6 541	64%

Esimesel poolaastal tasuti HIV-i, antidootide ja immuunpreparaatide eest ligi 7 miljonit eurot, mis on 62 tuhande euro võrra enam kui 2021. aasta samal ajal. 2022. aasta poolaasta eelarve on täidetud 64%. Eelarve alatäitmine tuleneb juba sõlmitud hankelepingute tarneaegade tõstmisest planeeritust kaugemale, mille tõttu on 2022. aasta esimese poolaasta kulud väiksemad kui eeldati ning suuremad kulud nihkuvad teise poolaastasse.

Ajutise töövõimetuse hüvitised

Tabel 31. Töövõimetushüvitiste eelarve täitmine (tuhandetes eurodes)

	2022 I poolaasta tegelik	2022 I poolaasta eelarve	2021 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Haigushüvitised	81 985	67 888	70 765	121%
Hooldushüvitised	22 115	13 948	12 377	159%
Sünnitushüvitised	18 620	17 589	30 736	106%
Tööõnnetushüvitised	2 821	3 232	2 688	87%
Kokku	125 541	102 657	116 566	122%

Esimesel poolaastal maksime ajutise töövõimetuse hüvitisi kokku ligi 126 miljonit eurot, mida on 9 miljoni euro võrra ehk 8% rohkem, kui kasutati eelmisel aastal samal ajal. Võrreldes kavandatuga on töövõimetushüvitiste eelarvet esimesel poolaastal kasutatud ligi 23 miljoni euro võrra rohkem, mis tuleneb peamiselt haigus- ja hooldushüvitiste eelarve suuremast kasutusest.

Haigushüvitiste eelarve on ületatud kavandatuga võrreldes 14 miljoni euro ulatuses ehk 21%, hooldushüvitiste eelarve 8 miljoni euro ulatuses ehk 59%. Samal ajal on tööõnnetushüvitisi kokku kasutatud 411 tuhande euro võrra kavandatust vähem.

Haiguspäevade hüvitamise muudatuse lisakulu oli esimese poolaasta lõpuks 1. jaanuarist alustatud haigusjuhtumite puhul (tasumine 6.–8. päeva eest) 19 miljonit eurot. Haiguspäevade hüvitamise muudatuste rakendamisel prognoosisime, et 2022. aastal tekib lisakulu 24 miljonit eurot, millest 12,4 miljonit eurot kaetakse riigieelarvest ja ülejäänud kulud katab Tervisekassa omavahenditest. Seega oleme tänavu esimese poolaastaga kasutanud juba pea enamuse 2022. aastaks planeeritud vahenditest, sh kogu ulatuses riigieelarvest selleks eraldatud vahendid ning ligi 7 miljoni euro ulatuses kulusid Tervisekassa omavahenditest. Võrdluseks – eelmise aasta võrreldaval perioodil, 2021. aasta esimese poolaasta lõpuks oli haiguspäevade hüvitamise muudatuse lisakulu ligi 13 miljonit eurot.

Tabel 32. Töövõimetushüvitiste võrdlus

	2022 I poolaasta tegelik	2021 I poolaasta tegelik	Muutus võrreldes 2021 I poolaastaga
Haigushüvitis			
Tervisekassa hüvitatud haiguslehtede arv	340 502	259 270	31%
Tervisekassa hüvitatud päevade arv	3 195 893	2 932 611	9%
Tervisekassa makstud hüvitise summa (tuhat eurot)	81 985	70 765	16%
Ühe päeva keskmine hüvitis (eurot)	25,7	24,1	7%
Haiguslehe keskmine pikkus	9,4	11,3	-17%
Hoolduslehtede hüvitis			
Tervisekassa hüvitatud hoolduslehtede arv	90 115	52 457	72%
Tervisekassa hüvitatud päevade arv	688 187	420 549	64%
Tervisekassa makstud hüvitise summa (tuhat eurot)	22 115	12 377	79%
Ühe päeva keskmine hüvitis (eurot)	32,1	29,4	9%
Hoolduslehe keskmine pikkus	7,6	8,0	-5%
Sünnituslehtede hüvitis			
Tervisekassa hüvitatud sünnituslehtede arv	2 846	5 176	-45%
Tervisekassa hüvitatud päevade arv	397 207	722 415	-45%
Tervisekassa makstud hüvitise summa (tuhat eurot)	18 620	30 736	-39%
Ühe päeva keskmine hüvitis (eurot)	46,9	42,5	10%
Sünnituslehe keskmine pikkus	139,6	139,6	0%
Tööõnnetuslehtede hüvitis			
Tervisekassa hüvitatud tööõnnetuslehtede arv	3 830	3 804	1%
Tervisekassa hüvitatud päevade arv	72 571	72 006	1%
Tervisekassa makstud hüvitise summa (tuhat eurot)	2 821	2 688	5%
Ühe päeva keskmine hüvitis (eurot)	38,9	37,3	4%
Tööõnnetuslehe keskmine pikkus	18,9	18,9	0%
Tervisekassa hüvitatud töövõimetuslehtede arv	437 293	320 707	36%
Tervisekassa hüvitatud päevade arv	4 353 858	4 147 581	5%
Tervisekassa makstud hüvitised (tuhat eurot)	125 541	116 566	8%
Ühe päeva keskmine hüvitis	28,8	28,1	2%

* alates 01.04.2022 liikus sünnitushüvitis Tervisekassast Sotsiaalkindlustusametisse
Arvestatud on COVID-19 mõjuga

1. jaanuarist kuni 30. juunini avati kokku 437 293 töövõimetuslehte, mida on 36% ehk 116 586 lehte enam kui eelmise aasta samal perioodil. Tervisekassa esimesel poolaastal hüvitatud lehtedest olid 340 502 haiguslehed ja 90 115 hoolduslehed. Seejuures väljamakstud haiguslehtede arv oli 81 232 lehe võrra (31%) ja hoolduslehtede arv 37 658 lehe võrra (72%) suurem kui eelmise aasta samal perioodil. Kõige enam väljastati haigus- ja hoolduslehti veebruaris (129 528 lehte). Haigus- ja hoolduslehtede kasutamine on rekordiline eelkõige COVID-19 pandeemia tõttu. Üle 70 000 haigus- ja hoolduslehe maksime välja COVID-19 diagnoosiga (2021. aastal üle 28 000).

Ajutise töövõimetuse hüvitisi on tänavu kuue kuuga makstud 249 729 inimesele 4 353 858 haiguspäeva eest, mis on 73 458 inimese ja 206 277 hüvitatud päeva võrra rohkem kui hüvitasime 2021. aasta esimesel poolaastal.

Kõikide töövõimetuslehtede keskmine pikkus oli 10 päeva (2021. aasta esimesel poolaastal 12,9 päeva). Ühe päeva keskmine hüvitis oli 28,8 eurot (2021. aasta esimesel poolaastal 28,1 eurot).

Tervisekassa hüvitatud tööõnnetushüvitiste arv jäi eelmise aasta sama perioodiga võrreldes pea samaks. Tööõnnetushüvitisi on tänavu kuue kuuga makstud 3 830 lehe eest, mis on vaid 26 lehte ja 565 hüvitatud päeva rohkem kui hüvitasime 2021. aasta esimesel poolaastal. Tööõnnetushüvitiste eelarve jäi planeerituga võrreldes 411 tuhande euro võrra väiksemaks.

Sünnituslehtede ja hüvitatud päevade arv vähenes eelmise aasta sama perioodiga võrreldes 45%. Tervisekassa makstud sünnitushüvitise summa vähenes võrreldes 2021. aasta I poolaastaga 39%. Vähenemine on seotud 01.04.2022 jõustunud vanemahüvitise süsteemi reformiga, millega nimetati varasem rasedus- ja sünnituspuhkus ümber emapuhkuseks ning sünnitushüvitise asemel maksab sotsiaalkindlustusamet ema vanemahüvitist. Samas jätkas Tervisekassa esimesel poolaastal veel hüvitise maksmist neile, kelle lapse sünnikuupäev oli enne 10. juunit 2022. aastat.

Meditsiiniseadmete hüvitised

Tabel 33. Meditsiiniseadmete hüvitiste eelarve täitmine (tuhandetes eurodes) ja inimeste arv

	2022 I poolaasta tegelik		2022 I poolaasta eelarve	2021 I poolaasta tegelik		Eelarve täitmine
	Summa	Inimeste arv*	Summa	Summa	Inimeste arv*	Summa
Esmased varajased proteesid ja ortoosid	1 251	16 821	1 112	905	10 101	113%
Insuliinipumbad, pumba- ja sensorravi tarvikud	1 864	2 364	1 640	899	647	114%
Diabeeditarvikud (v.a pumpravi)	2 280	36 961	2 299	2 291	38 148	99%
Stoomihooldusvahendid	930	1 792	951	883	1 776	98%
Püsiva positiivrõhu aparaadid ja maskid	893	3 247	928	881	3 111	96%
Haavasidemed ja haavaplaastrid	43	1 049	45	41	1 049	96%
Urineerimise abivahendid	71	845	65	8	172	109%
Muud meditsiiniseadmed	320	2 727	288	207	1 732	111%
Kokku	7 652	61 547	7 328	6 115	54 607	104%

* Inimeste arv kokku ei ole summeeritud, vaid loendatud, kuna üks inimene võib kasutada mitut meditsiiniseadet.

Meditsiiniseadmeid hüvitati 2022. aasta esimesel poolaastal ligi 7,7 miljoni euro ulatuses, mis ületab kavandatud eelarvet 4%. Võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga on meditsiiniseadmete hüvitiste maht kasvanud 25% ehk ligi 1,5 miljoni euro võrra, seejuures on meditsiiniseadmete kasutajate arv kasvanud 13% ehk 6 940 inimese võrra. Seadmete kasutajate ja eelarve kasv on kooskõlas aasta algusest jõustunud muudatusega, mille tulemusel rahastab Tervisekassa meditsiiniseadmeid senisest oluliselt laiemale sihtgrupile – ortooside ja tallatugesid ägeda haigestumise või raske kroonilise haigusega kaasneva funktsioonihäire kompenseerimiseks ning kateetreid ja uriinikogujaid urineerimisfunktsiooni häirega patsientidele.

2022. aastal on jätkuvalt fookuses diabeetikutele veresuhkru kontrolliks vajalike meditsiiniseadmete kättesaadavuse parandamine. Pideva glükoosimonitooringu süsteemid on nüüd kättesaadavad kõigile 1. tüüpi diabeediga patsientidele, kelle vastava raviotsuse on teinud endokrinoloog või lastearst. Kasutajaid on selle aasta esimesel poolaastal 2 332, mida on võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga neli korda rohkem, kulu eelarvele on kasvanud 862 tuhande euro võrra.

Võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga on kasvanud ka muude meditsiiniseadmete kasutajate arv, seda peamiselt lümfitorsete ja venoosse puudulikkuse kompressioonravi ning vahemahutite kasutamise arvelt. Näiteks said lümfitorsetega patsientidele, kellele teised kompressioontooted tervise seisundi tõttu ei sobi, aasta algusest kättesaadavaks standardmõõdus kohandatavad kompressioontooted. Vahemahutite kasutajate arvu suurenemine võib olla tingitud COVID-19 mõjust.

Eelarve suuremas mahus täitmine on eelkõige tingitud ortooside prognoositust suuremast kasutajate arvust või kallima piirhinnaga toodete ostust. Samuti pideva glükoosimonitooringu komplektide ja glükoosisensorite suuremast kasutajate arvust, sest aasta alguses oli nende seadmete kättesaadavus suure nõudluse tõttu häiritud.

Eestis kindlustatu ravi välisriigis

Tabel 34. Eestis kindlustatu ravi välisriigis (tuhandetes eurodes)

	2022 I poolaasta tegelik	2022 I poolaasta eelarve	2021 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Plaaniline ravi välisriigis	351	2 898	1 530	12%
Eestis kindlustatud inimese tervishoiuteenus hüpütise kulud teises Euroopa riigis	4 080	3 190	2 972	128%
Piiriülene tervishoiuteenus	99	58	34	171%
Kokku	4 530	6 146	4 536	74%

Eestis kindlustatute raviks välisriigis kavandasime 2022. aasta esimesel poolaastal üle 6 miljoni euro, millest kasutasime 4,5 miljonit eurot ehk 74%. Alatäitmist mõjutab Tervisekassa eelloaga plaanilise ravi välisriigis eelarve alatäitmine (mõju eelarvele 2,5 miljonit eurot).

1.12. Plaaniline ravi välisriigis

Eestis kindlustatute välisriigis eelloaga plaanilise ravi eelarve täitmist on mõjutanud prognoositust väiksem kasutus ligi 2,5 miljoni euro ulatuses (eelarve täitmine 12%). Sellises suures mahus alatäitmine võib olla tingitud nii sellest, et esimesel poolaastal ei esitatud tasumiseks ülikalleid ravijuhte ja tasuti peamiselt analüüside eest, kui ka jätkuvalt COVID-19 pandeemia mõjust. Samuti mõjutab plaanilise ravi eelarvet suurenev võimekus patsiente Eestis kohapeal ravida.

Esimese poolaasta jooksul on Tervisekassa välisriigis eelloaga plaanilise ravi eest tasu maksmise kohustuse üle võtnud 35-lt taotluse esitanud kindlustatult. Nendest 10 kindlustatut (sh 5 last) suunati välisriiki ravile või uuringutele, 9 juhul (sh 2 last) teostati analüüs(id). Lisaks võttis 16 kindlustatu puhul (sh 4 last) Tervisekassa tasu maksmise kohustuse üle seoses luuüdi mittesugulusdoonori otsingutega Soome Punase Risti Vereteenistuse kaudu.

Keelduvaid otsuseid oli vaadeldaval perioodil 3 (sh 1 laps), tühistati/tagastati 6 taotlust. Keelduvate otsuste peamiseks põhjuseks on olnud asjaolu, et taotluses on esinenud puudused, taotletav teenus ei vasta plaanilise välisravi tingimustele või taotluse esitaja võttis taotluse omal soovil tagasi.

Aruandeperioodil esitati teistest riikidest plaanilise ravi eelloa alusel raviarveid kogusummas ligi 351 tuhat eurot, millest ligi 180 tuhat eurot ravi ja analüüside eest ja 171 tuhat eurot luuüdidoonori otsinguga seotud kulude eest.

Eelarve täitmist vaadeldes tuleb arvestada, et aruandeperioodil ei kajastata eelloa (vormi S2) alusel esitatud ravikuludid ega ka meditsiinilise transpordi kuludid. Samuti ei ole kõigil 2021. aastal välisriiki ravile suunatud patsientide ravikulud käesoleva aruande koostamise ajaks veel välisriigi raviasutuste poolt esitatud (kas tervishoiuteenust ei ole veel osutatud või ei ole ravikulude arvet veel edastatud).

1.13. Eestis kindlustatud inimese tervishoiuteenuse hüvitise kulud teises Euroopa riigis viibides

2022. aasta eelarveks kavandati 3 miljonit eurot, tegelik eelarve täitmine oli esimesel poolaastal üle 4 miljoni euro (28% võrra planeeritust suurem). Võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga tehti makseid 37% ehk üle miljoni euro võrra suuremas mahus. Esimesel poolaastal tehti 5 411 arstiabi juhtumi eest üle 4 miljoni euro ulatuses tagasimakseid. Kõige suuremas mahus tegime tervishoiuteenuste kulude hüvitamiseks tagasimakseid Saksamaale, Soomele ja Rootsile.

Vajamineva arstiabi tagasimakseid tehakse kindlustatud inimestele, kes viibivad ajutiselt välisriigis ning kellel on teises liikmesriigis viibimise ajal kaasas Euroopa ravikindlustuskaart või muu Euroopa ravikindlustust tõendav dokument. Ülejäänud tervishoiuteenuse hüvitise kulud maksti välja Eestis kindlustatute eest, kellel on õigus saada teises liikmesriigis elades igasugust arstiabi.

1.14. Piiriülene tervishoiuteenus

Esimesel poolaastal rahuldati piiriülese tervishoiuteenuse alusel 53 taotlust sh 9 digiretsepti (2021. aasta esimesel poolaastal 36 taotlust sh 13 digiretsepti) ja inimestele hüvitati välisriigis osutatud tervishoiuteenuste eest ligi 99 tuhat eurot (2021. aasta esimesel poolaastal 34 tuhat eurot).

Esimesel poolaastal saadi piiriülest tervishoiuteenust 13 liikmesriigis. Kõige enam käidi Soomes (28%) ja Saksamaal (26%). Soome osakaalu tõstsid digiretsepti alusel ostetud ravimid. Järgnesid Hispaania (13%), Läti (8%), Prantsusmaa (6%) ja Holland (6%). Üksikutel kordadel käidi Austrias, Itaalias, Leedus, Portugalis, Slovakkias, Taanis ja Küprosel.

Muud kulud

Tabel 35. Tervisekassa muude kulude eelarve täitmine (tuhandetes eurodes)

	2022 I poolaasta tegelik	2022 I poolaasta eelarve	2021 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Toetustegevused	11	252	9	4%
Euroopas kindlustatu tervishoiuteenused Eestis	604	532	537	114%
Muud tervishoiukulud	10 281	17 072	10 356	60%
Muud kulud kokku v.a. COVID-19 kulud	10 896	17 856	10 902	61%
COVID-19 kulud	23 736	8 384	35 545	–
Muud kulud kokku sh COVID-19 kulud	34 632	26 240	46 447	132%

Esimesel poolaastal maksime muude kulude eelarvest kokku ligi 35 miljonit eurot, mida on 8 miljonit euro võrra (32%) planeeritust rohkem.

Muude kulude eelarve täitmist mõjutas kõige enam COVID-19 kulude katmine. 2022. aasta esimesel poolaastal tasusime COVID-19 kuludeks kokku ligi 24 miljonit eurot (2021. aasta esimesel poolaastal ligi 36 miljonit eurot). Seejuures ei sisalda COVID-19 kulud töövõimetushüvitiste kulusid, mis kajastuvad ajutise töövõimetuse kulude eelarves.

1.15. Toetustegevused

Esimesel poolaastal tasusime toetustegevusteks 11 tuhat eurot, mis jääb eelmise aastaga samale tasemele.

Käesoleval aastal võttis Tervisekassa Terviseametilt üle nii perearstiabi korraldamise, sh asendussüsteemi korralduse, nimistute haldamise kui ka perearstikonkursside korraldamise. Tervisekassasse tulevad Terviseametist tegevused järk-järgult üle ning suuremahulisemad tegevused on kavandatud teise poolaastasse.

1.16. Euroopas kindlustatu tervishoiuteenused Eestis

Eestis ravi saanud teistest liikmesriikidest (või Norrast, Islandilt, Šveitsist ja Liechtensteinist) pärit patientide tervishoiuteenuste ja väljastatud soodusravimite eest tasusime esimesel poolaastal kokku 604 tuhat eurot, millest enamuse ehk 99% moodustavad tervishoiuteenuste kulud. Võrreldes kavandatuga ületati poolaasta eelarve ligi 72 tuhande euro ulatuses, põhjuseks eeldatust suurema hulga välismaalaste reisimine Eestisse.

1.17. Muud tervishoiukulud

Esimesel poolaastal maksime mitmesugusteks tervishoiukuludeks veidi üle 10 miljonit euro, mida on ligi 7 miljonit euro võrra vähem kui planeeritud 2022. aasta esimese poolaasta eelarvest on täidetud 60%.

Muudes tervishoiukuludes moodustasid esimesel poolaastal suurima osa **residentuuri kulud**. Residentuuriga seotud kuludeks maksime esimesel poolaastal 9,7 miljonit eurot, summa oli plaanitust ligi 135 tuhande euro võrra suurem.

Esimese poolaasta **innovatsioonifondi** kuludes kajastub 940 tuhat eurot. Innovatsioonifondi projektid on kavandatud ajakavas, kuid suuremas osas kajastuvad projektide kulud teises poolaastas. Innovatsioonifondist tasuti 272 tuhat eurot insuldi juhtprojekti elluviimiseks, kopsuvähi sõeluuringut ettevalmistava uuringu eest 244 tuhat eurot ja Maailmapanga poolt läbiviidava riskipatsientide ravi juhtimise uuringu läbiviimiseks 117 tuhat eurot. Lisaks rahastati innovatsioonifondi vahenditest Tervisekassa ja Sotsiaalministeeriumi varem algatatud projekte ja tegevusi, mis vastavad innovatsioonifondi põhimõtetele, sh kaugteenuste näidisprojekte, endoproteesimise raviteekonna juhtprojekti algatamist jm., mida rahastati kokku ligi 307 tuhande euro ulatuses.

Tervishoiu arendus-, IT hoolduse ja muudeks tervishoiukuludeks maksti 2 miljonit eurot sh 1,7 miljonit eurot tervishoiu IT hoolduse kuludeks.

Alates 2022. aastast korraldab Tervisekassa riigi **ravimite lao logistikat**. Ravimite lao logistikakuludeks kasutati esimesel poolaastal 151 tuhat eurot. Varasemalt kaeti need kulud Terviseameti eelarvest.

Alates 1. maist käivitus **vaktsiinikindlustuse süsteem**, mis tähendab, et COVID-19 vaktsineerimise tõttu raske tervisekahju saanud inimestel on võimalus taotleda Tervisekassast hüvitist. Esimesel poolaastal laekus Tervisekassasse kokku 877 taotlust, millest 619 esitati hinnangu andmiseks Ravimiametile. 30.06.2022 seisuga oli neist nelja taotluse puhul tuvastatud põhjuslik seos tekkinud tervisekahju ja vaktsineerimise vahel, arvestades, et selleks ajaks oli Ravimi ameti poolt taotluste läbivaatamise protsess alles alguse faasis. Vaktsiinikahjude fondist tehti esimesel poolaastal väljamakseid 8 tuhande euro ulatuses ning iga rahuldatud taotluse väljamakse suuruseks oli 2 tuhat eurot.

Haiglaravimite hinnakokkulepete tagasimakseid sai Tervisekassa esimesel poolaastal summas üle 2,6 miljoni euro.

1.18. COVID-19 kulud

Muude kulude eelarves kasutati ning kajastatakse esimesel poolaastal COVID-19 kulusid 24 miljoni euro ulatuses (COVID-19 kulud ei sisalda töövõimetushüvitiste kulusid, millised kajastuvad töövõimetushüvitiste real). Summa oli võrreldes 2021. aasta esimese poolaastaga ligi 12 miljoni euro võrra väiksem. COVID-19 haiguse kuludest on pikemalt kirjutatud aruande esimeses osas kulude eelarvemõjude alapeatükis.

Tervisekassa tegevuskulud

Tabel 36. Tervisekassa tegevuskulude eelarve täitmine (tuhandetes eurodes)

	2022 I poolaasta tegelik	2022 I poolaasta eelarve	2021 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine
Tööjõukulud	4 214	4 523	4 149	93%
Majandamiskulud	1 126	1 288	865	87%
Infotehnoloogia kulud	1 464	1 789	1 090	82%
Arenduskulud	150	296	176	51%
Muud tegevuskulud	426	695	472	61%
Kokku	7 380	8 591	6 752	86%

Tööjõukulude esimese poolaasta eelarveks oli kavandatud üle 4,5 miljoni euro, mille kasutamine jäi esimesel poolaastal planeeritu piiresse.

Majandamiskulude eelarve täitsime 87% ulatuses. Seejuures ületasime administreerimiskulude eelarve ligi 56 tuhande euro ulatuses, mis oli peamiselt mõjutatud Euroopa Liidu ravikindlustuskaartide planeeritust ligi 60 tuhande euro võrra suuremas mahus väljastamisest (2022. aasta tegelik kulu 89 tuhat eurot, 2021. aastal 27 tuhat eurot). Viimasel paaril aastal kui reisimine oli COVID-19 haiguse leviku tõttu raskendatud, oli ka EL ravikindlustuskaartide väljastamise vastu huvi väiksem. Ruumide majandamiskulude 2022. aasta eelarvesse on sisse arvestatud ka energiakulutustega seotud hinnatõus – ruumide majandamiskulude eelarve täitmine oli esimesel poolaastal 95%.

Tervisekassas jätkus infotehnoloogia teenuste ja toodete teenusepõhiseks muutmine ning projektid vananenud riistvara kasutusest eemaldamiseks. Rakendame nüüdisaegseid infotehnoloogia teenuseid, et tulemuslikumalt toimida, sh võimaldada kaugtööd. Infotehnoloogia esimese poolaasta eelarve täitsime 82%.

Arenduskulude esimese poolaasta eelarve kasutamine jäi kavandatust ligi 145 tuhande euro võrra väiksemaks (täitmine 51%). Samuti jäi kavandatust väiksemaks muude tegevuskulude eelarve täitmine (täitmine 61%), millest suurema osa moodustab käibemaksukulu.

I poolaasta raamatupidamise aruanne

Bilanss

Aktiva		
Tuhandetes eurodes	30.06.2022	31.06.2021
Käibevara		
Raha	477 823	385 157
Nõuded ja ettemaksed	175 149	154 826
Varud	6 863	9 921
Käibevara kokku	659 835	549 904
Põhivara		
Materiaalne põhivara	10	92
Põhivara kokku	10	92
Aktiva kokku	659 845	549 996

Passiva		
Tuhandetes eurodes	30.06.2022	30.06.2021
Kohustised		
Võlad ja ettemaksed	210 895	242 772
Lühiajalised kohustised kokku	210 895	242 772
Kohustised kokku	210 895	242 772
Netovara		
Reservid	137 208	116 984
Eelmiste perioodide tulem	254 680	138 975
Aruandeaasta tulem	57 062	51 265
Netovara kokku	448 950	307 224
Passiva kokku	659 845	549 996

Tulemiaruanne

Tuhandetes eurodes	01.01.2022 – 30.06.2022	01.01.2021 – 30.06.2021
Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa, tegevustoetus ja sissenõuded teistelt isikutelt	977 534	916 199
Sihtfinantseerimise tulud	15 818	12 835
Ravikindlustuse kulud	-929 603	-872 945
Brutotulem	63 749	56 088
Üldhalduskulud	-6 954	-6 280
Muud tegevustulud	693	1 929
Muud tegevuskulud	-426	-472
Tegevustulem	57 062	51 265
Intressi- ja finantstulud	0	0
Aruandeaasta tulem	57 062	51 265